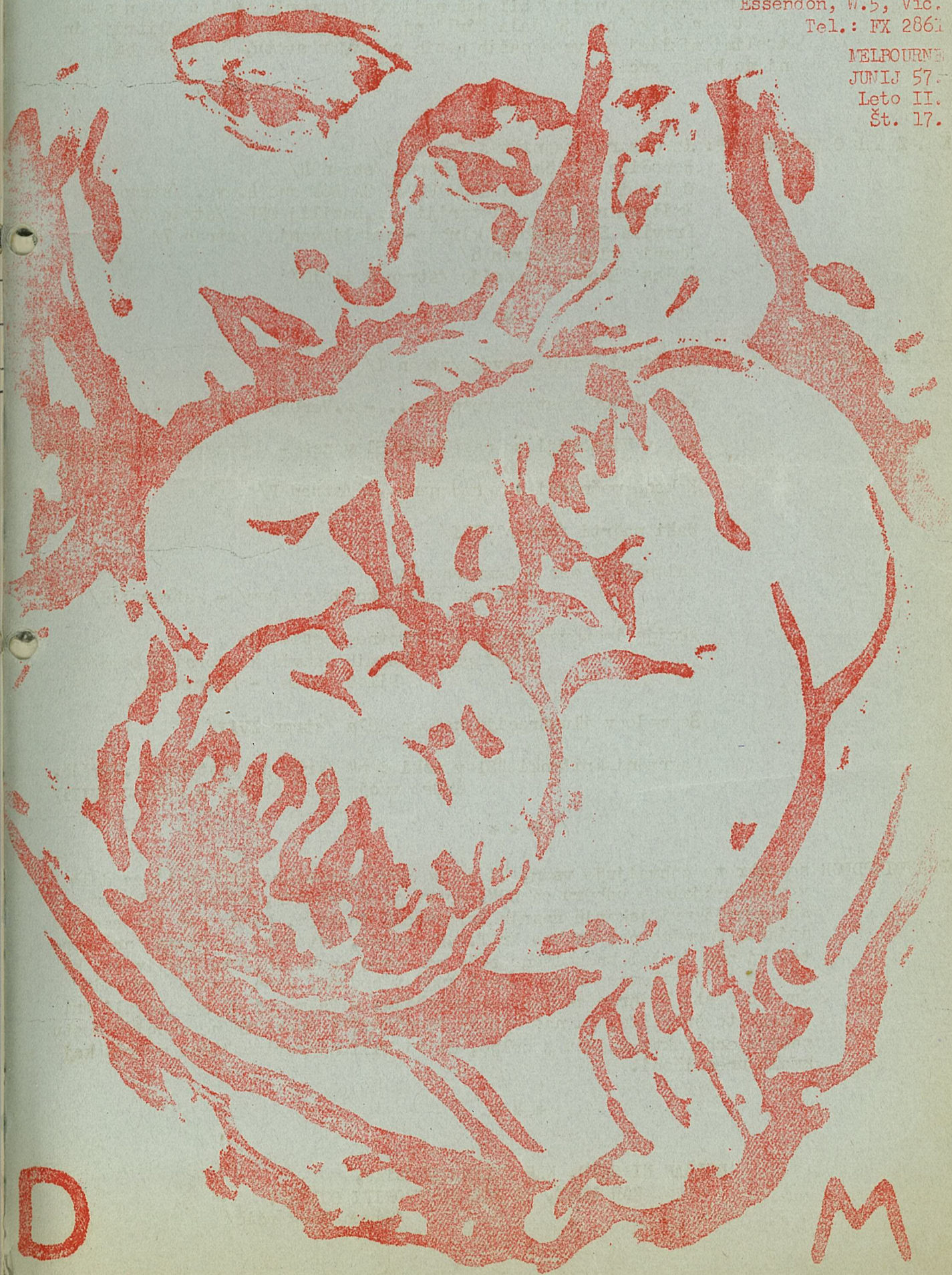

VESTNIK SLOVENIKEGA KLUBA

Glasilo članov S.K. Melbourne - Izhaja mesečno - Predsednik Zlatko A. Verbič
Za uredništvo odgovarja tajništvo (ga. J. Šajnovič), Z.Verbič, p. Bazilij.

Naslov: 6 Banchory St.
Essendon, W.5, Vic.
Tel.: FX 2861

MELBOURNE
JUNIJ 57.
Leto II.
Št. 17.

D

M

Pričujoča številka VESTNIKA (Junij 1957, Leto II., številka 17) se je malo zakasnila, kar nam člani z ozirom na obilico gradiva, ki smo ga morali predelati, in z ozirom na znatno povečano delo ne smejo zameriti. Priloga "SLOVENSKI DOM" je vzela mnogo časa, upamo pa, da se nismo trudili zaman in jo bodo vsi člani in nečlani z zanimanjem prebrali.

*

NASLOVNA SLIKA je delo arhitekta C. Mejača in prikazuje SLOVENSKO MATER Z OTROKOM V NAROČJU

Mati je simbol D O M A . Naš sleherni spomin na dom je tesno povezan s spomini na drago mater. Slovenski dom, katerega naj bi zgradili s svojimi žrtvami, naj bi bil naš najlepši spomenik s l o v e n s k i m a t e r i , ki nam je dala življenje in nas spremlja z molitvijo in toplimi mislimi na vseh naših potih po tujem svetu, če le še bije njeno blago srce.

*

K A Z A L O "Vestnika": Iz pisarne tajništva /stran 3/
Poročilo "Valčkovega večera" /stran 4/
Oglas in vabilo na ZBOROVANJE ZA DOM dne 4.avg. /stran 5/
Križem-kražem po Viktoriji - p.Bazilij OFM /stran 6/
Pravila Slovenskega kluba - nadaljevanje /stran 7/
Razni oglasi /stran 8/
Oglas "Emana" agencije /stran 9 in 10/

*

K A Z A L O priloge "Dom": Nekaj besed v uvod /stran I/

Če naš DOM postane resnica... - Z.Verbič /stran II/

Kje v Viktoriji so naseljeni Slovenci - ponazorilo /stran IV/

Kakšne možnosti so pred nami... /stran V/

Naši načrti /stran VIII/

Mal položi dar - Domu na oltar
/razlaga naše akcije za Dom/ - /stran XII/

Akcija in upravljanje - s pravnega stališča
/razlaga poskusnih pravil konzorcija Doma/
Miloš Abram - /stran XV/

Še malo v ilustracijo našega dela /stran XVII/

Nagradni križanki "Slovenski dom" /prvo je sestavil M.Peršič,
drugo večjo pa M.Abram/ - /stran XVIII/

* * *

UPRAVNI ODBOR se iskreno zahvaljuje vsem, ki so se tako nesebično žrtvovali za delo v pripravljalnem odboru za DOM. Enako vsem ostalim, ki so z odborom sodelovali pri iskanju raznih informacij in vsem, ki so nam informacije dajali. Omenimo naj osebno Mr.T.W.Brennana, advokata in člana parlamenta, ki nam je šel brezplačno zelo na roko; enako Mr.John Sullivana, ki nam je obljubil vso pravno pomoč tudi v bodoče. Naša posebna zahvala županu mesta Prahan za lepo priporočilo. - Vsem, ki so sodelovali pri izdaji te številke, pa naš domači "Boglonaj"! Enako in ne zadnjem mestu našemu arhitektu Mejaču z željo, da bi bili njegovi odlični načrti kaj kmalu uresničeni.

* * *

DOLŽAN NI SAMO, KAR VELEVA MU STAN,
KAR MORE, TO MOŽ JE STORITI DOLŽAN!
/Simon Gregorčič/

IZ PISARNE
Tajništvo

SLOVENSKI DOM: Na seji Upravnega odbora dne 28. junija t. l. je p. Bazilij Valentin OFM v imenu pripravljalnega odbora predložil poročilo o delu za Slovenski dom. Iz poročila je razvidno, da je pripravljalni odbor zasedal na desetih konferencah, ter sklenil prenehanje svojega obstoja. Rezultat vseh raziskovanj je razložen v prilogi te številke VESTNIKA (Leto 2 Štev. 17) V svojih poročilih tudi poudarja izredno važnost na izvedbo akcije za Slovenski dom ter čim večjo udeležbo na zborovanju Slovencev Viktorije dne 4. avgusta t.l. (Glej prilogo). Upravni odbor odobri predloge pripravljalnega odbora, ki obljubi kredit za izvedbo akcije za S.D. v slučaju, če bo na zborovanju dovolj udeležencev. Odobren je tudi predlog, naj vodstvo akcije za S.D. prevzame Upravni odbor SKM: osnuje si naj pododbor, ki bo delal na tem polju, ter posebni bančni račun fondov za Slovenski dom. Vse spremembe Upravnega odbora v tej smeri bodo objavljene v prihodnji številki VESTNIKA. Upravni odbor SKM čestita gospodom pripravljalnega odbora za njihovo požrtvovalno delo, ter se prav posebno zahvaljuje arhitektu C. Mejaču in patru Baziliju.

SPREMEMBE UPRAVNEGA ODBORA: Ostavka g. P. Česnika na mestu drugega podpredsednika ter športnega referenta, je bila na seji U.O. dne 31. maja 1957 soglasno sprejeta.

Zaradi požrtvovalnega dela ter zanimanja za uspeh S.K. sta bila na seji U.O. dne 24. maja 1957 soglasno sprejeta v odbor gospoda: F. Janežič, 6 Banchoy St., Essendon in F. Mramor, 98 Denmark St., Kew. Čestitamo in pozdravljamo njihov prihod v našo sredo.

Upravni odbor SKM, je na seji dne 24. maja imenoval sledeča delegata v Zvezni svet: G. M. Hartman, 153 Essex St., Pascoe Vale - vodja delegacije; g. R. Uršič, 34 Angliss St., Yarraville - član delegacije. Čestitamo !

POMOČ ROJAKINJI: Upravni odbor SK v Geelongu je zaznal za nesrečen primer naše rojakinje gđc. Stefi Lipuš, ki se nahaja v težkem položaju zaradi bolezni. Našla je v zadnjih šestih tednih dobro oskrbo pri družini Tesič, 14 Bailey St., Geelong. O tem je bil tudi obveščen Upravni odbor SKM, ter imenovani nakazal £ 10 kot prvo pomoč. Želi ji skorajšnje okrevanje. Nabiralno akcijo pod pokroviteljstvom Upravnega odbora S.K. Geelong, sta izvedla g. A. Furlan in g. Pungerčar med tankajšnjimi rojaki Darovali so: M. Gorjup £ 2, F. Stante £ 1, M. Stante £ 1, E. Pungerčar £ 1, A. Furlan £ 1, M. Kenda £ 1, M. Kodre £ 1, J. Gulj £ 1, D. Ostojič £ 1, I. Šabec 10/-, A. Lazar 10/-, G. Podvinšek 10/-, J. Gorjup 10/-, E. Pahor 10/-, V. Stegelj 10/-, M. Volarevič 10/-, I. Širca 10/- F. Kos 10/-, I. Biščan 8/-, J. Dizdarevič 6/-, I. Mavrin 5/-, A. Škerlj 5/- F. Godler 6/-, Neimenovani £ 1-2-0. Skupaj zbranega £ 17-2-0.

Kaj je društvo in v kakšen namen služi, je lep dokaz odziv zgoraj omenjenih rojakov sorojakinji. Pater Bazilij in predsednik SKM sta imenovano tudi osebno obiskala.

IZLET: Upravni odbor SKM je na svoji seji dne 14. junija t. l. sprejel predlog, da prireditveni odsek napravi izlet na Mt. Donna Buang dne 21. julija t. l. Glej okrožnico. Upamo, da bo sneg škripal pod našimi nogami in se bomo kepali kot smo se svoj čas doma. Vodja izleta bo g. M. Hartman.

ČLANSTVO: V ČLANSTVO S.K., SE JE ŽE PRIJAVILO PRVEJŠNJE ŠTEVILO ROJAKOV. ZARADI TEHNIČNIH OVIR PA SO POVERJENIKI ZA ČLANSTVO NA DELU ŠELE ZADNJI TEDEN TEGA MESECA. PONOVO OPOZARJAMO VSE, NAJ POMAĞAJO PRI AKCIJI Z NAKAZILI (MONLY ORDER, ČLKI, POSTAL NOTES) NA UPRAVO SKM, 6 BANCHOY ST., ESSENDON. POSEBNO NAPROŠAMO VSE ROJAKE NA DEŽELI, DA PRISTOPIJO K ČLANSTVU SKM, TER ODPOŠLJEJO NA OIMENJENI NASLOV PRISTOPNO ČLANARINO. (Samci £ 1-0-0, družine ne oziraje se na število mladoletnih otrok £ 1-10-0.)

ŽELITE PREJEMATI "VESTNIK" ? - PRISTOPITE V ČLANSTVU !

ZBOROVANJE

V NEDELJO 4 AVGUSTA

OB DVEH POPOLDAN

UPRAVNI ODBOR S. K. M.

POZIVA

VSE SLOVENCE IZ VICTORIE

MELBOURNE

KINO "JAVOV" RUEL ST. CITY

Ma' se ga udeležiti vsaki kinu

je "SLOVENSKI DOM"

pri 3/11 - - - - -

Ali pa napiši pismo, 1/11 2/11

podpreš AKCIJO

Naslov za pisma

S. K. M.

6 Banchory St.
ESSENDON, W. S.
VICTORIA

KRIŽEM - KRAŽEM PO VIKTORIJI

P. Bazilij OFM

* Da se spet najprej ustavimo pri porokah in vsem radovednejem prihranim brskanje po vrsticah: vse od zadnje slovenske poroke, ko sta se jemala France in Ivanka - nič. Pa menda to ni znamenje, da bo z ohcetmi konec, saj se jih nekaj pripravlja, da bodo skočili v zakonski jarem. Za danes pa res - ničla!

* Krstov pa je bilo nekaj. Kdo bi si mislil - same punčke. Kar tri Slovenke so prijokale na svet; Bog daj, da bi se v življenju mnogo nasmejale in bi dočakale boljših časov. ANO MARIJO smo 8. junija krstili v družini Jožeta in Ane Zupančič v W. Footscrayu, MAJDO dne 15. junija v družini Toneta in Frančiške Ludvik v Moonee Ponds, drugo ANO MARIJO pa 22. junija v družini Ivana in Ane Švent v Clifton Hillu. Vsem trem družinam naše čestitke! Drugič naj bodo pa sinki na vrsti, če je Bogu všeč! Namice nam bodo pa sporočile, s katerim je več dela: kadar joka v hiši punčka, ali fantek. - Z otroki je dosti težav, pa dosti veselja.

* Po zadnjem "Vestniku" sta dospeli v naše pristanišče "Roma" in "Aurelia", "Flaminia" pa mi je pokazala figo ter sem jo zaman čakal na obali: odplula je mimo nas v Sydney. Vse skupaj so prinesle gotovo nad 150 rojakov. Večino, ki ni imela sponzorjev, je začasno sprejelo taborišče Greta (pri Sydneyu), ker je Bonegilla polna. Kdor si je že ustvaril domek in ima zaposlitev, naj misli na te rojake in mi pomaga zanje iskati službena mesta. Čim več jih dobimo sem, bolje za našo skupnost!

"Aurelia" je k Čolnikovim v Macleod pripeljala /No, saj ne mislim reči, da se je ladja zasedrila na dvorišču! / Zdražilovo družino iz Maribora. Pojejo kot kanarčki in upamo, da bomo kdaj vsaj malo Lilijano videli v narodni noši na odru, da nam bo kaj zapela. Obljubila je, a s pristankom, "če bodo kaj ploskali". Seveda bomo!

Za 21. junij je bilo napovedano letalo z okrog 60 ali še več slovenskimi dekleti. (In še eno pride za tem!) Iz Evrope je odletelo z večdnevno zamudo in pristalo v Wagga Wagga namesto v Melbournu. Dekleta brez sponzorjev bi lahko VSE dobili semkaj (Slišite, fantje!?), pa sem žal dobil le dvanajst mest pri slovenskih in avstralskih družinah. Tako mi fantje ne smejo več očitati, da vsa dekleta "pošiljam" v Sydney in Bresbane. Ta primer pa nam je lep dokaz, kako potreben nam bi bil lastni DOM, kjer bi bili novodošli lahko začasno preskrbljeni.

* Časopis je 18. junija prinesel na prvi strani imena 23. žrtev prometnih nesreč preko državnega praznika. Med njimi sem našel tudi ime rojaka Jožefa KOLENC-a, ki se je smrtno ponesrečil v Gippslandu. Po poročilu je bil samski, 38 let star in je delal v "bušu". Žal mi ni znano, odkod je bil doma. - Dne 5. maja pa je v Melbournu nenadoma umrl zadet od srčne kapi komaj 29-letni Ladislav DEBEVEC, doma iz okolice Postojne. - Naj počivata v miru, sorodnikom in znancem tukaj in doma pa naše sožalje.

Doslej sem izvedel še za več pokojnih slovenskih izseljencev. Menda je že samo naših fantov, ki so se smrtno ponesrečili z motorjem, lepo število. A navadno mi prijatelji vedo povedati samo ime, niti priimka ne. Rad bi začel s posebnim seznamom naših pokojnih, da jih ohranimo v toplem spominu. Se spomniš koga? Sedi in mi sporoči danes, (ime, kdaj in vsaj približni datum), da ne odložiš in pozabiš po stari slov. navadi!

* V Fairfield Hospital-u sem nedavno nepričakovano našel dva slovenska fanta. Maksu Bezlaju je nesreča z novokupljenim motornim kolesom zlomila obe nogi, Zorku Segecu pa žaga pri delu v "bušu". Pa sta kar korajžna. Le jezila sta se na "sitne bolničarke", ki so dale vsakega v drugi kot sobe. Zdaj sta skupaj in imata tudi skupni "avto": če bi imela vsak svoj voziček, bi bilo preveč dirk po bolniški sobi. - Maks svetuje vsem novodošlim, naj za svoje prve plače ne kupijo motorja; Zoro pa vabi vse fante sem v Melbourne, kjer bodo lahko pomagali graditi SLOVENSKI DOM, namesto da bi si lomili noge po avstralskem "bušu".

* Pencova družina iz Novega mesta, ki je nedavno prišla iz Argentine, mi je pravila, da argentinski Slovenci darujejo svojo letno trinajsto plačo za zidavo svojega PRO-SVETNEGA DOMA. Vredno omembe. Ta nova družinica je dostavila: "Tam nismo nič dali, ker smo se že odpravljali na pot v Avstralijo. Bomo pa tu svoje primaknili za naš skupni DOM!" To pa je vredno poznanja tistih, ki so že pet ali sedem let tukaj!

PRAVILA "SLOVENSKEGA KLUBA"

III. Članstvo.

- 4) Članstvo je: a) redno, b) izredno in c) častno.
- ad a) Reden član kluba more postati vsak moralno neoporečen Slovenec s stalnim bivališčem v Viktoriji, ki pristane na ta pravila in ga klub sprejme kot člana.
- ad b) Pod istimi pogoji more postati izreden član vsak Slovenec s stalnim bivališčem izven Viktorije ali pripadnik druge narodnosti, ki želi sodelovati v klubu.
- ad c) Za častnega člana more skupščina imenovati vsako osebo zaradi njenih izrednih zaslug za klub ali dosego njegovih ciljev.

IV. Pravice in dolžnosti članov.

- 5) a) Redni člani imajo pravico udeležbe na vseh sestankih in prireditvah kluba in odločanja o zadevah kluba po določilih teh pravil, voliti in voljeni biti v upravo kluba in posluževati se vseh klubovih ugodnosti.
- b) Izredni člani imajo vse pravice rednih, razen pravice odločanja, voliti ali biti voljeni.
- c) Častni člani, ki niso istočasno člani, imajo pravice izrednih članov.
- 6) Redni in izredni člani so dolžni redno plačevati članarino, podpirati upravo kluba v njenem delovanju in stremljenju in vzdržati se vsega, kar bi utegnilo škodovati napravam, ugledu in namenu kluba.
- Dolžnost častnih članov je le vzdržati se vsega, kar bi utegnilo škodovati napravam, ugledu in namenu kluba, v kolikor niso istočasno tudi redni ali izredni člani.

V. Prenehanje članstva.

- 7) Članstvo preneha: a) s smrtjo člana,
b) z izstopom,
c) z izbrisanjem,
d) z izključitvijo.

VI. Uprava.

- 8) Upravo kluba tvorijo: Skupščina, upravni odbor in nadzorni odbor.
- 9) Skupščina je najvišji organ kluba. Tvorijo jo vsi redni člani, ki morejo veljavno sklepati o vseh zadevah kluba, ki so na dnevnem redu in sicer z navadno večino, razen v primerih, kjer ta pravila ali poslovnik izrecno zahtevajo kvalificirano večino.
- 10) Upravni odbor tvorijo: predsednik, eden ali več podpredsednikov, eden ali več tajnikov, blagajnik, gospodar in po potrebi eden ali več odbornikov brez listnice.
- 11) Upravni odbor odloča o vseh zadevah kluba, ki niso izrecno pridržane skupščini in opravlja vse posle, ki v smislu pravil in poslovnika ne spadajo v delokrog nadzornega odbora ali častnega razsodišča.
- 12) Nadzorni odbor je sestavljen iz treh članov: predsednika in dveh članov nadzornega odbora.
- 13) Člani nadzornega odbora imajo skupno ali posamezno pravico dostopa na vse seje in sestanke ter prireditve kluba in pravico vpogleda v vse klubske knjige, arhive in prostore ter pravico pregleda klubske imovine.

Se nadaljuje prihodnjič.

VOJI-K-SVOJIM

KROJASKI SALON ZA
DAME in GOSPODE
J A 4758

J. SRNEL

55 Brunswick Street
FITZROY
Izdelujemo: OBLEKE -
PLASCE. Postrežemo Vam
tudi z najboljšo kvalite-
to SPODNJEGA PERILA
KONKURENCNE CENE

SMALL GOODS

213 George Street, FITZROY
J W 6656 J W 6656

J. HOJNIK

K R A N J S K E K L O B A S E
M A S T - G N J A T I
P R E K A J E N A S L A N I N
S A L A M E

Blago prvovrstno
Cene zmerne

F. SPRAJCEK

SLOVENSKO
MIZARSTVO

Izdelujemo vse
vrste OMAR, OKEN
in VRAT.
Ako želite dobiti
poceni in dobro
obrnite se na naš
naslov:
15 Mc Bryde Str.,
FAWKNER, Vic.

Vlaganje PLOSCIC v kopalnice
kuhinje in druge prostore.
Izvršujem tudi vsa zidarska
dela.

M. ADAMIČ

Telefonirajte ali pišite
na naslov: 39 St. John Str.
W I N D S O R

Telefon:

L A 6672

PLAKI-OBLOCI

A. KOZOLL MILK-BAR

ROJAKI v OKOLICI
- PASCOE VALE
BROADMEADOWS
- STRATHMORE -
obiščite nas
v našem novem
M I L K B A R U
Naslov: 65 Wheatsheaf
rd., GLENROY
=== F Y 9470 ===

Potrebujete krojača?

Obrnite se na

A. MATULA

68 Spencley Street
C L I F T O N H I L L
Tel.: J W 3678

Izdelujemo vse vrste OBLEK in
PLASCEV. Imamo tudi veliko za-
logo SPODNJEGA PERILA. Crne
obleke so naša specialiteta

OGLAJAJTE V NAŠEM VESTNIKU

KARKOLI PRODAJATE ALI KUPUJETE
SPOROCITE ROJAKOM PREKO
NASEGA V E S T N I K A.
Vaš OGLAS v VESTNIKU bo koristil VAM,
SOROJAKU in SLOVENSKEMU KLUBU.
Oglase pošljite najkasneje do 10. vsa-
snega meseca na: 6 Banchory Str. Essen-
Doin.

Telephon: F X 2861

ZELITE GRADITI ali OBNOVITI HISO - GO-
SPODARSKO POSLOPJE - PREKRITI STREHO -
POSTAVLJAMO VSE VRSTE HISNIH OGRAJ. IZ-
VRSUJEMO VSAKOVRSNA PLESKARSKA DELA.

PRIPOROCAMO SE TUDI ZA VSA LAHKA PRE-
VOZNISTVA DO ENE TONE TEZINE.
I G O R G R D E N
61 Cromwell Street
SOUTH YARRA
MELBOURNE? VICTORIA

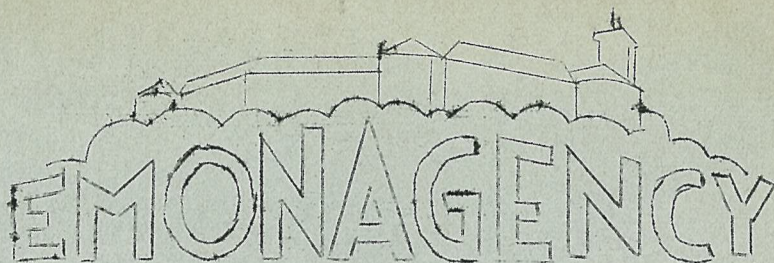
BJ 5941

Telephon

BJ 5941

POSILJA V EVROPO
 ZIVILSKE PAKETE
 TEHNICNE PREDMETE
 TEKSTILNE IZDELKE
 PREVAJA DOKUMENTE
 POMAGA Z NASVETI

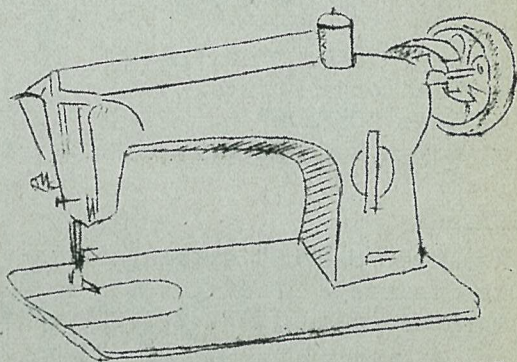
EMONAGENCY

78 BRIDPORT ST.
 ALBERT PARK

TEL. MX 1395

SIVALNI STROJI

"DURKOPP" - nemski originalni, najboljša znamka v Evropi. Tip 1005 na nozni pogon, sije naprej in nazaj. Stojalo izdelano iz orehovega lesa in zelega....

REKLAMNA CENA..... £ 54.0.0

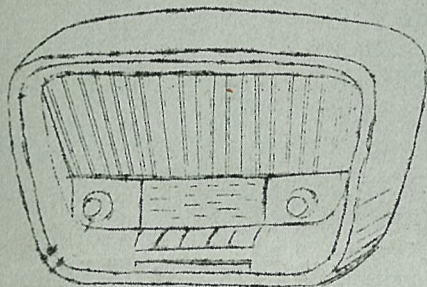
RADIOAPARATI

"SIEMENS"- SM 5026, 5 cevni, kratki in srednji valovi, z magicnim ocesom.....£ 23.0.0

"SIEMENS"- DE-LUXE, 5 cevni, kratki in srednji valovi, z magicnim ocesom.....£ 30.0.0

"GRUNDIG"- 3 cevni ultrakratki in srednji valovi 29 x 19 x 13 cm.....£ 20.10.0

"GRUNDIG" - 7 cevni, 2 zvoznika, Typa 1060 srednji in kratki valovi.....£ 31.10.0

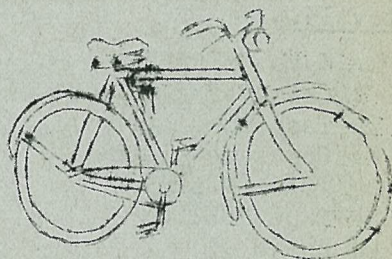

KOLESA

"PUCH STRYRIA" - priznana avstrijska znamka mosko kompletno....£ 20.4.0
 zensko.....£ 21.5.0

" JULIA" - mosko ali zensko, sportno z dinamo in tremi predstavami.....£ 22.10.0

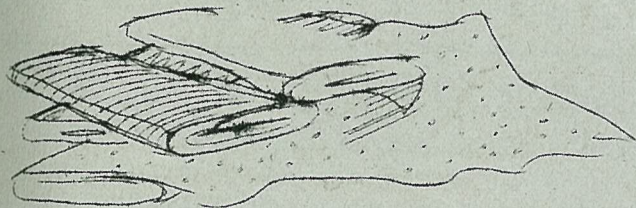
Mosko ali zensko kolo, nemsko z dinamo prvorazredno.....£ 18.0.0.

TEKSTILNI IZDELKI

Na zalogi imamo cez 200 razlicnih vzorcev tekstilnih izdelkov. Posiljamo najboljša angleska blaga za moske obleke, plasee, zenske zimske in poletne obleke in vse ostale tekstilne izdelke.

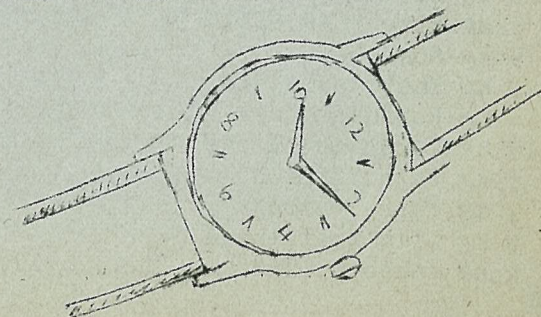
CENE za 3 m blaga za mosko obleko od £ 7.16.1. do £ 13.15.10

SVICARSKE URE:

Priznane svetovne znamke
 REKLAMNA CENA :

od £ 7.10.0 do £ 11.10.0

EMONA - AGENCY

78 Bridport St.

ALBERT PARK - VIC.

Tel MX 1395

STANDARD PAKETI EMONE AGENCY SO NAJBOLJSE IN NAJCENEJSE DARILO NASIM DRAGIM V DOMOVINI...

Stev. 10

1 kg Kave "SANTOS" extra la
3 kg Sladkorja kristal
¼ kg Caja "CEYLON"
200 gr Mila toaletnega ..... £ 2 . 2 . 9

Stev. 11

2 kg Kave "SANTOS" extra la
2 kg Sladkorja kristal
¼ kg Caja "CEYLON"
¼ kg Popra v zrnju..... £ 2 . 19 . 0

Stev. 12.

3 kg kave "SANTOS" extra la
3 kg Sladkorja kristal
3 kg Riza "CAROLINA"..... £ 4 . 5 . 0

Stev. 13.

1 kg Kave "MINAS"
6 kg Sladkorja kristal
2 kg Riza "CAROLINA"..... £ 2 . 18 . 0

Stev. 14.

2 kg Kave "SANTOS" extra la
2 kg Riza "CAROLINA"
4 kg Sladkorja kristal
½ kg Rozin
¼ kg Popra v zrnju
¼ kg Caja "CEYLON"..... £ 4 . 5 . 0

Stev. 15.

3 kg Kave "MINAS"
10 kg Sladkorja kristal
3 kg Testenine bele la
½ kg Cokolade mlečne
¼ kg Popra v zrnju
¼ kg Caja "CEYLON"
½ kg Rozin
200 gr mila toaletnega ..... £ 6 . 12 . 0

Stev. 16.

3 kg Kave "SANTOS" extra la
10 kg Sladkorja kristal
2 kg Masti svinjske
2 kg Olja olivnega la
½ kg Rozin
¼ kg Popra v zrnju..... £ 7 . 9 . 0

Stev. 17

2 kg Kave "SANTO" extra la
10 kg Sladkorja kristal
5 kg Riza "CAROLINA" la
5 kg Moke bele 00
2 kg Masti svinjske
1 kg Rozin
½ kg Cokolade mlečne
½ kg Caja "CEYLON"
¼ kg Popra v zrnju
½ kg Mila toaletnega
¼ kg Kakao holandski..... £ 8 . 4 . 0

Stev. 18

3 kg Kave "SANTOS" extra la
10 kg Sladkorja kristal
10 kg Moke bele 00
2 kg Riza "CAROLINA" la
1 kg Rozin
100 gr Popra v zrnju
½ kg Cokolade mlečne
100 gr Caja "CEYLON"
200 gr Mila toaletnega
10 kom Vanilije v stroku..... £ 7.14.0

Stev. 19

3 kg Kave "MINAS"
15 kg Moke bele 00
10 kg Sladkorja kristal
10 kg Testenine bele la
5 kg Riza "CAROLINA" la
1 kg Olja olivnega la
½ kg Cokolade mlečne
¼ kg Popra v zrnju
¼ kg Caja "CEYLON"..... £ 10.13.6

Stev. 20

3 kg Kave "SANTOS" extra la
10 kg Sladkorja kristal
15 kg Moke bele 00
5 kg Riza "CAROLINA" la
5 kg Testenine la
3 kg Masti svinjske
2 kg Olja olivnega la
½ kg Cokolade mlečne
¼ kg Caja "CEYLON"
¼ kg Popra v zrnju
1 kg Mila za pranje..... £ 11.17

Stev. 21

45 kg Moke bele 00 v dvojni vreci..... £ 4.12.0

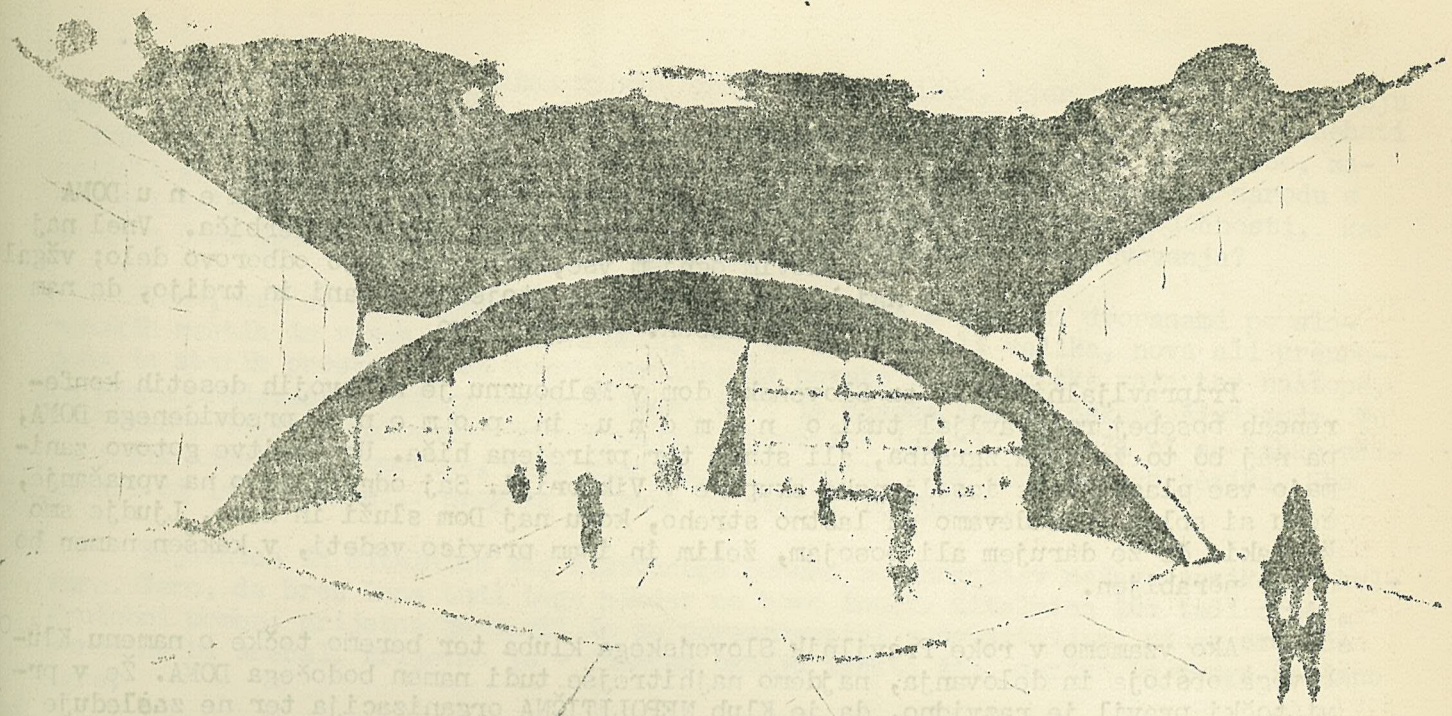
URADUJEMO :

od ponedeljka do petka 5,30 - 8, 30 zveč v sobotah od 9 ure zjutraj do 1 ure

AGENCIJA EMONA vam uredi sledece:

1. URADNO PRESTAVI DOKUMENTE, PROSNJE I
  2. SESTAVLJA PROSNJE za drzavljanstvo, vpoklic sorodnikov domovine itd.
  3. Pomaga in nasvetuje pri izpolnevanju davcnih formularjev.
  4. Daje strokovne nasvete za vlaganje denarja v delnice delniskih druzb sli Avstralije.
  5. daje splosne nasvete in pomoc v civilno-pravnih zadevah.
- OBRACAJTE SE NA NAS - IN POMAGALI VAM BOMO

SLOVENSKI DOM - VESTNIK

Z MALO ZAMUDO je pred Vami nova številka VESTNIKA, tokrat s posebno prilogo, ki nosi naslov: SLOVENSKI DOM. Pripravljalni odbor za naš DOM v Melbournu, o katerem ste brali v prejšnjih številkah, je končal svoje seje in prenehal s svojim obstojem. Izvršil je veliko nalogo, katero si je zadal. Sad resnega dela, o katerem mora izvedeti vsa naša izseljenska družina - saj je brez nje odbor in vse njegovo delo brez pomena, je ta priloga. Kdor jo bo pazljivo in s srcem prečital, bo nehote začutil do domotožje po domu in DOMU. Toda ne sme ostati samo pri domotožju! Naša skupna akcija, ki ji je odbor lepo pripravil pot, potrebuje slehernega Slovenca v Viktoriji in vsej Avstraliji, ki še čuti narodno zavest in ve, kaj Slovencem beseda "DOM" pomeni.

Če obudimo spomine na dan, ko smo stopili na avstralsko zemljo... Kakšni občutki! Označeni s črkami "D.P.", z nekaj zavoji starih cunj, brez denarja... Zares pravi brezdomci. Taborišče je bil naš cilj, bodočnost zavita v meglo, vse je bilo tuje in novo. Zaksrbljenost si bral iz naših začudenih obrazov. Toda slovensko srce je še bilo: v o l j a je prežemala vsakogar in se izražala v mislih in sklepih, da je treba čim prej in na vsak način uspjeti v novi deželi.

Večini je bil prvi cilj: iz taborišča, postaviti se na lastne noge, pozidati streho nad glavo sebe in svoje družine. Ko je polagal prvi denar v banko, je za trdno upal, da to ni zadnji. V večini primerov je tako tudi bilo. Pričeli smo kupovati zemljišča, si na njih postavljati zasilna stanovanja, začeli sami kopati temelje za bodoči dom... Večini se je v teh nekaj letih trdega dela želja uresničila, drugi niso daleč od nje. Nič zato, če domek še ni izplačan! Kdor nič ne tvega in čaka, da bo imel ves denar na roki, bo verjetno brez doma dočakal večnost. Kdor pa se ni bal začeti, bo v nekaj letih lahko mirno sedel na svoj prag in si prižgal pipico ter si rekel: "Zdaj je pa domek resnično naš! Nihče več me ne more vreči na cesto! Dobro, da sem imel korajžjo začeti iz nič!..." Ali ni res tako? Previdnost brez odločnosti je figo vredna!

Da, previdnost in odločnost! Obeh je treba tudi na naši SKUPNI poti za dosego SLOVENSKEGA DOMA. Kaj potem moremo dvomiti, da bi VSI SKUPAJ zmogli v večjem obsegu to, kar so toliki vsak zase in z mnogo večjimi težavami že storili: pozidali dom, na katerega so ponosni, dom, ki je njihova last?

Strnimo se v močno enoto in ovrzimo misli, da ničesar ne zmoremo! Če le HOČEMO, pa si lahko postavimo NAŠ SKUPNI DOM! Pa naj bo to veličastni Kulturni center, ali pa preprosta hiša - NAŠ DOM bo in nanj bomo lahko iz srca ponosni!

Pričujoči članek o p o m e n u in n a m e n u DOMA je izpod peresa predsednika SKM, g.Z.Verbiča. Vnel naj bi z novim ognjem vse, ki spremljajo odborovo delo; vžgal naj bi tudi tiste, ki stoje ob strani in trdijo, da nam DOM ni potreben. - Uredništvo

Pripravljalni odbor za Slovenski dom v Melbournu je na svojih desetih konferencah posebej razpravljajal tudi o n a m e n u in p o m e n u predvidenega DOMA, pa naj bo to že nova zgradba, ali stara ter prirejena hiša. Ugotovitve gotovo zanimajo vse plasti naše izseljenske skupine v Viktoriji. Saj odgovarjajo na vprašanje, čemu si sploh prizadevamo za lastno streho, komu naj Dom služi in kako. Ljudje smo že taki: če že darujem ali posojam, želim in imam pravico vedeti, v kakšen namen bo denar porabljen.

Ako vzamemo v roke Pravilnik Slovenskega kluba ter beremo točke o namenu Klubovega obstoja in delovanja, najdemo najhitrejše tudi namen bodočega DOMA. Že v prvi točki pravil je razvidno, da je Klub NEPOLITIČNA organizacija ter ne zasleduje nikakih strankarskih, verskih, razrednih, stanovskih ali dobničkanosnih ciljev. Njegov namen je:

- a/ lajšati rojakom težave pri prehodu v novo življenje;
- b/ pomagati rojakom v vsakem pogledu ter jim priskočiti na pomoč v gmotnih težavah;
- c/ pomagati slovenskim beguncem v Evropi;
- d/ nuditi članom in gostom možnost zdravega razvedrila z delovanjem na kulturnem in športnem področju ter s prirejanjem zabav, izletov itd...
- e/ gojiti značilne slovenske kulturne in narodopisne vrednote, jih ohranjati med rojaki in upoznavati z njimi avstralsko javnost.

Če te točke prenesemo na DOM, nujno moramo spoznati, da so lažje izvedljive, da se dajo še zelo razširiti, da lahko služijo še v našo skupno večjo korist. Brez posebnega iskanja spoznamo nujno potrebo po lastni ustanovi. Vprašanje "Čemu pa nam bo Dom?" ni več vprašanje, ker je odgovor jasn: MENI je Dom potreben. Služil bo našemu SKUPNEMU namenu. Z njim si bomo OPOMOGLI vsi. Nam vsem bo v PONOS in ČAST!

Naše ugotovitve niso nikake novosti, saj biti ne morejo. Postavljeni smo pred ista dejstva, pred iste probleme, ter imamo iste možnosti ali pa še večje, kot so jih imeli naši rojaki-izseljenci pred petimi ali pa petdesetimi leti v U.S.A., Kanadi, Argentini in kjer koli drugje v zamejstvu. Videli so nevarnost novega okolja, ki lahko poruši človeku vse, kar ga je učila mati in domovina, pa ga prav s tem tudi nemogoči, da bi postal vreden in zanesljiv član nove družabne skupnosti. Kdor zataji svojo rodno zemljo, bo prav tako lahko zatajil zemljo, ki ga je kot brezdomca sprejela in mu danes reže kruh. Otroci takih postanejo popolni tujci in morda niti vedeli ne bodo, odkod so prišli starši in kakšen jezik so govorili. Namen Doma je preprečiti našo umsko zmedo - Komu pripadaš? Kaj si? Kako postati dober in pošten državljan Nove domovine in istočasno očuvati slovensko miselnost, slovenski ponos.

Namen DOMA je preprečiti v začetni, pionirski dobi duševno osamelost stotin naših sestra in bratov, ki v letih doraščanja in prvih letih zrele dobe brezmočno stopajo po spolzki poti v e l e n e s t a. Asimilacija si predstavlja v tem, da se brezbrizno predajajo privlačnosti p i j a š e, i g e r za denar in n e v a r n i h p o z n a n s t e v. Čutijo svojo osamelost, pa se morda prav zaradi nje predajo brez misli avstralski svobodi. Življenjski standard jih privede do strašnega zaključka: ŽIVIM ZA DELO - DELAM DA ŽIVIM! Le naš skupni DOM bi lahko razbil to našo brezbriznost, podrl pregrajo, ki nam onemogoča videti kaj več kot sebe. Bil bi v dobrobit nam in našim bodočim rodovom tukaj in doma, tukajšnji deželi pa naša najlepša zahvala za darovano svobodo in miren dom.

Nikakor pa ne predvidevamo nujnost Doma samo za to skupino izseljencev. Prav vsak, ki resno gleda na življenje, čuti to osamelost. Nič prav nismo povezani, vsak živi zase, to pa zato, ker nimamo skupne strehe, kjer bi se gotovo našli kot prijatelji iz istih krajev in iste krvi. Pa ne mislim samo posameznike - Dom potrebujejo tudi naše DRUŽINE. Slovenska družina je doma kakor v tujini zibelka narodne zavesti in nositeljica narodove tradicije. V Slovenskem domu, pri skupnem narodnem ognjišču nas vseh, bodo znova in znova podžigale plamen gorečnosti za plemenito delo svojega poslanstva. Vsaka izseljenska družina, ki se tega poslanstva zaveda, bo z veseljem, vso resnostjo in požrtvovalnostjo pristopila k naši veliki akciji. Potem bosta oče in mati s ponosom lahko pokazala otrokom in dala vse tisto, kar jim tuji svet ne bi mogel dati nikoli.

Prav vsakdo bo lahko našel v Domu prijetno zatočišče, kjer bo v domačem vzdušju preživel prosti ure. Posebej bi omenil tiste, ki so morali po sili razmer prenehati s študijami, ali pa so morali že celo svoj poklic, ki zahteva visoko izobrazbo, zamenjati za manualno delo. DOM jim bo dal lepo priliko, da služijo svojemu narodu s svojimi talenti. Čemu bi zagrenjeno hranili zase in čakali negotove bodočnosti, kar se da v Domu deliti drugim na vseh mogočih poljih kulturnega udejstvovanja?

Vemo, kaj so nam pomenila naša kulturna središča s svojimi dvoranami po slovenskih mestih in vaseh. V dvorani DOMA, naj že bo mala ali velika, nova ali preurejena iz starih prostorov, bo dovolj prilike za pevske in dramske vaje ter nastope, za razna predavanja, prikazovanje filmov, celo iz našega izseljenškega življenja. Tu bi lahko pričeli s telovadbo in notranjimi športnimi igrami. Odrasli bi se lahko učili jezik naše nove domovine, naša mladina bi posečala pouk slovenskega jezika. Sto stvari bi lahko naštel: program dvorane ni nikoli izčrpan...

Knjižnica in čitalnica sta bistvenega pomena za ohranitev našega jezika in kulture. Vemo, da brez Doma tudi tega nikdar ne bomo imeli. Čitalnica ima tudi drugi, družabni pomen: prijetno je sedeti in se porazgovoriti s prijateljem, ki ga drugače morda ne bi srečal. Prijetno je v domačem okolju igrati šah, domino in druge namizne igre.

Do zadnjega nismo mogli pokazati naši novi deželi niti lepih slovenskih narodnih noš. Danes jih nekaj že imamo. Dom pa bi lahko pripravil stalno slovensko razstavo, kjer bi zbrali posebnosti naše narodne tradicije, uredili galerijo slik naše lepe Slovenije, slik naših velikih mož...

Rojaki, ki bi prispeli k nam iz Evrope ali drugih predelov Avstralije, bi v Domu našli gostoljubno streho. Preskrbljeni bi bili za začetek, v miru bi si lahko našli službo in stanovanje. Pomagali bi s prenočiščem tudi tistim, ki prihajajo iz dežele k svojem v mesto na obisk. Vse to bi nas tesneje povežalo, da bi se res čutili kot ena velika družina.

Mnogo bi nam koristila v Domu slovenska kuhinja, restavracija, kjer bi obiskovalci mogli dobiti domačo hrano. Kako si jo žele zlasti tisti, ki živijo pri tujih ljudeh. Lepo bi bilo posedeti na vrtu pod drevesom, s slovenskim vinom in jedjo na mizi in v domačem pomenku, kakor doma. Ali pa se spraviti na balinanje ali kegljanje kot v domači vaški gostilni! Doma brez balinišč in kegljišč ter prostora za odbojko ali košarko si težko predstavljamo. - Omenjena restavracija pa bi bila obenem tudi stalni vir dohodkov, ki bi nam poleg oddajanja dvorane pomagali izplačevati Dom.

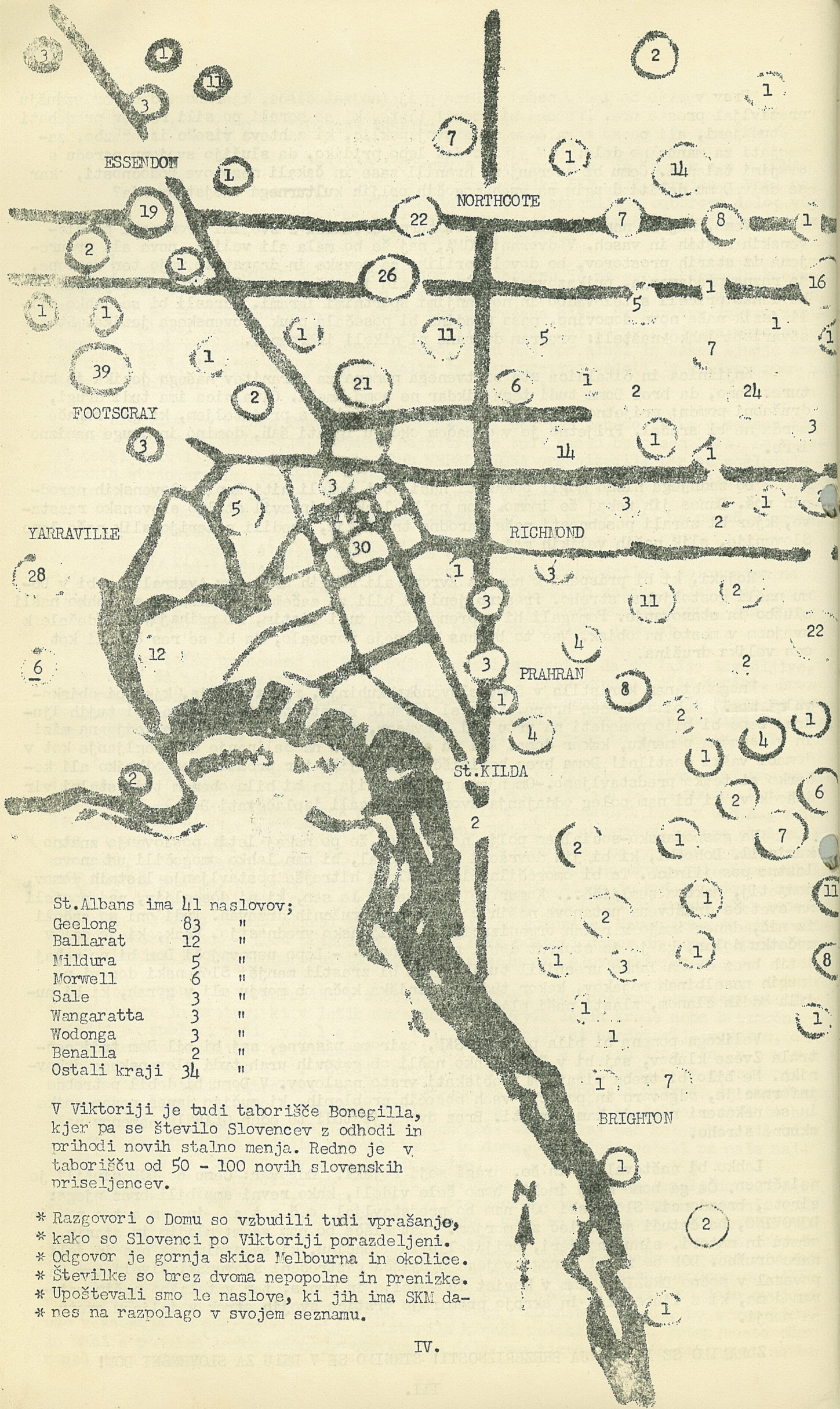
Na gospodarsko-socialnem polju nam bi Dom že po nekaj letih poslovanja znatno koristil. Dohodki, ki bi jih dovršeni Dom donašal, bi nam lahko omogočili ustanovo lastne posejilnice. Ta bi omogočila članom Kluba hitrejšo postavljanje lastnih domov, podjetij, nakupa zemljišč... Komur se zdi vse to le sen, ki ni dosegljiv, naj pomisli na cvetoče društvene ustanove naših rojakov po Združenih državah. Tudi oni so začeli iz nič, danes imajo v rokah organizacije z milijonsko vrednostjo. Vsak, ki je dal v začetku dolar, ga je že stokrat dobil povrnjenega. - Lepo uspevajoči Dom bi po nekaj letih brez dvoma lahko uresničil tudi to, da bi zrastle manjši Slovenski domovi po drugih naselbinah rojakov, kakor tudi počitniška kočica ob morju ali v gorah, ki bi nudila oddih članom, zlasti naši mladini.

Velikega pomena bi bila pisarna SKM, oziroma pisarne, saj bi bil Dom tudi centrala Zveze klubov, saj bi v Domu lahko našli ob gotovih urah tudi slovenskega duhovnika. Ne bilo bi treba pisati ali obiskati vrsto naslovov. V Domu bi dobil potrebne informacije, odgovore in pomoč v vseh mogočih problemih, ki mučijo danes posameznike in se nekateri ne vedo kam obrniti. Brez dvoma je tudi to eden GLAVNIH namenov naše skupne strehe.

Lahko bi našteval še in še, dragi moji rojaki. Odgovor: Čemu bo DOM služil? je neizčrpen. Če ga bomo kdaj imeli, bomo šele videli, kako revni smo bili brez njega: sirote, brezdomci. Slovenski DOM nam bo predstavljal o č e t a in m a t e r in DOMOVINO, pa četudi smo daleč za morjem. Zatočišče bo nam vsem: mladim in starim, očetu in materi, sinu in hčeri, prijatelju in domačinu, ki se zanima za nas in želi naše družbe. DOM bo zbral okrog svojega ognjišča raztreseni slovenski živelj ter ga povezal v močno DRUŽINO: nam v korist in veselje in ponos, ter v tolažbo našim materam doma, ki z ljubeznijo in skrbjo prebirajo vrstice svojih otrok v daljnem svetu za morji.

ZDRAMIMO SE IZ SPANJA BREZBRIŽNOSTI! STRNIMO SE V DELU ZA SLOVENSKI DOM!

St. Albans	ima	11	naslovov;
Geelong		83	"
Ballarat		12	"
Mildura		5	"
Morwell		6	"
Sale		3	"
Wangaratta		3	"
Wodonga		3	"
Benalla		2	"
Ostali kraji		34	"

V Viktoriji je tudi taborišče Bonegilla, kjer pa se število Slovencev z odhodi in prihodi novih stalno menja. Redno je v taborišču od 50 - 100 novih slovenskih priseljencev.

- * Razgovori o Domu so vzbudili tudi vprašanje,
- * kako so Slovenci po Viktoriji porazdeljeni.
- * Odgovor je gornja skica Melbourn in okolice.
- * Številke so brez dvoma nepopolne in prenizke.
- * Upoštevali smo le naslove, ki jih ima SKM danes na razpolago v svojem seznamu.

Pripravljalni odbor za SLOVENSKE DOM je imel na svojih sejah težavno nalogo: raziskati in pretehtati vse možnosti, da bi končno le prišli do nekaj svojega. Si bo kdo rekel: "Najprej je treba videti, koliko denarja bomo zbrali, potem bomo videli, kaj lahko kupimo!..." Je res, da bo od nabrane zbirke zaviselo veliko. Toda vsak želi in je upravičen vedeti, kam bo šel njegov dar. Zato je prav, da so najprej na dlani vse možnosti, kaj bomo zmožni zagrabiti, bo pa pokazala bližnja bodočnost. Naj tu zopet poudarimo, da največ zavisi od zborovanja, na katerega vabimo v tej številki. Če udeležencev ne bo, potem bo to pač znak, da Slovenci v Viktoriji ne maramo za skupnost in nismo niti vredni, da kaj dosežemo. Bodo pač od vseh možnosti, ki so nam ponujene, ostale le želje posameznikov, ki so polni idealizma zagrabili za delo priprave, narod pa je ostal brezbrizen ali pa se jim je celo smejal.

Možnosti, ki jih je odbor pretresal, bi lahko razčlenili takole:

1. Dobiti zemljo, ki jo oddaja država v najem (Crown Land) ter postopoma na njej zgraditi Kulturni center, kakršnega bi nam zavidala lahko sleherna velika organizacija.
2. Kupiti staro hišo in jo predelati v naše namene.
3. Kupiti zemljišče, na katerem bi pozidali Dom s klubskimi prostori in dvorano (v manjšem obsegu kot pod točko 1.)
4. Kupiti zemljišče, na katerem bi postavili leseno zgradbo (s kegljiščem kombinirane klubske prostore).
5. Vložiti denar v zemljišče kje izven mesta.

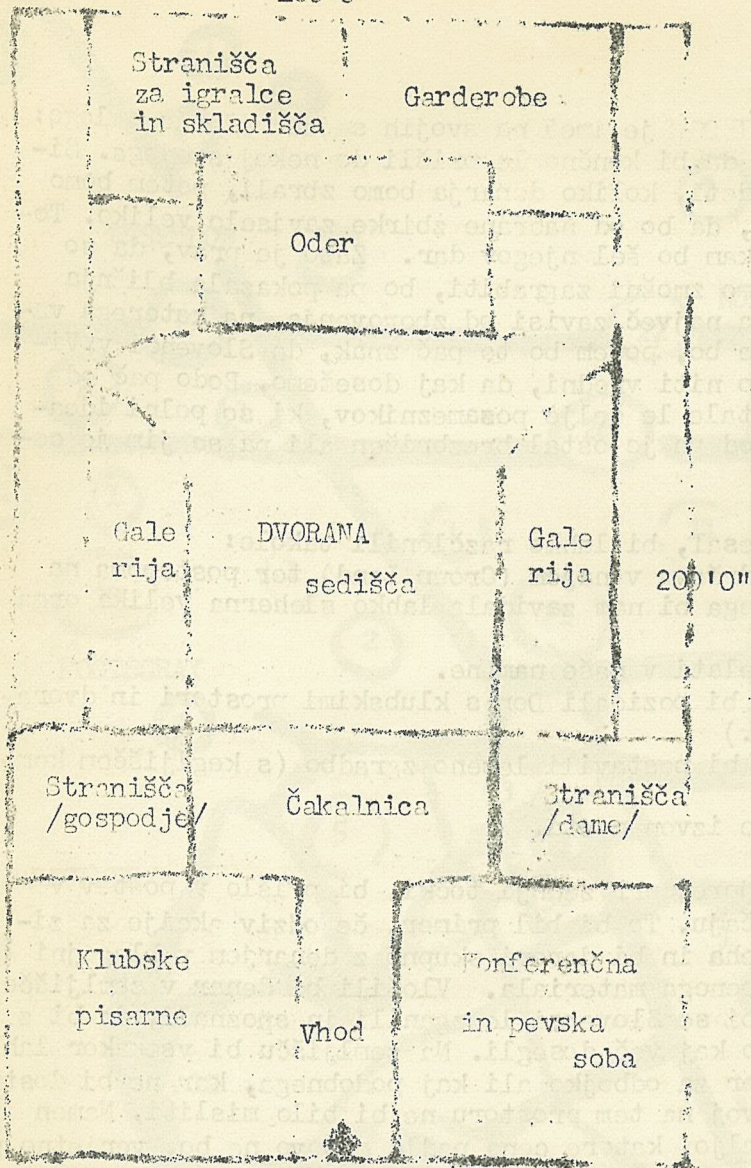
ZGOLJ ZEMLJIŠČE, če pričnemo najprej pri zadnji točki, bi prišlo v poštev v najslabšem slučaju. To bi bil primer, če odziv akcije za zidavo Doma ne bi žel pričakovanega uspeha in bi darovi skupno z denarjem v blagajni SKI ne zadostovali niti za nakup gradbenega materiala. Vložili bi denar v zemljišče kje izven mesta in čakali na čas, ko bi se Slovenci le zganili in spoznali, da bi z darovi s l e h e r n e g a le lahko kaj več dosegli. Na zemljišču bi vsekakor lahko priredili nekaj balinišč, morda prostor za odbojko ali kaj podobnega, kar ne bi dosti stalo ali celo nič. Seveda na kak razvoj na tem prostoru ne bi bilo misliti. Namen nakupa bi bil pač: vložiti denar v zemljo, katere cena padla gotovo ne bo, verjetno pa bi rastla.

NAKUP ZEMLJIŠČA, o katerem govorita četrta in tretja točka, ima še več pomena za naš razvoj. Na kratko obravnavamo lahko obe naenkrat. Katero točko bi izbrali, spet zavisi od velikosti naše denarne zbirke za Dom; in pa seveda od zemljišča, ki bi ga mogli najti in kupiti. Gotovo bi moral biti bližje mesta in nekateri so omenjali Fawknor, kjer rastejo hiše kot gobe po dežju in bo baje v bližnji bodočnosti zrastle iz tal tudi nova Fordova tovarna. Pozanimali smo se za cene parcel, ki jih je izven mesta oz. v predmestjih dovolj. Čim bližje so središču Melbournu (General Post Office), tem manj je možnosti in višja je cena, kar je naravno. Med petimi in osmimi milijami od GPO bi stala parcela v velikosti 60 x 180 čevljev od 1500 - 2500 funtov, s poslopjem na parceli naraste cena na 5000 funtov. V radiju 2 - 5 milj od GPO bi predvidena parcela stala med 1500 - 5000 funtov, gotovo pa ne pod 5000 funtov na Sydney Rd., Flemington Rd., Dynon Rd., Victoria St., Ascot Vale... Tu imajo parcele običajno kako staro poslopje, ki je obsojeno od mestne gradbene komisije. Seveda ga je treba kupiti s parcelo, pa četudi bi ga morali ob izpeljavi svojih načrtov podreti. Parcela s poslopjem v tem radiju bi imela ceno od 2 - 8000 funtov. V radiju dveh milj od GPO bi stala enako velika parcela brez starega poslopja od 8 - 12.000 funtov. Težko si mislimo, da bi prišla za nas v poštev, saj jo je domala nemogoče dobiti in je cena kaj visoka. Navadno so na parceli v tem delu mesta po dve, tri stare in na smrt obsojene hiše, z vsako pa naraste cena zemljišča za najmanj tisoč funtov.

Skica na naslednji strani nam v grobih obrisih prikazuje, kako bi parcelo v velikosti 100 x 200 čevljev izrabili s pozidavo praktično zgrajenega Doma. Načrte bi brezplačno izvršil g. arhitekt Nejač, material bi po njegovih računih segel do okroglo 14.000 funtov; če odbijemo 9.500 funtov za delo v slučaju, ako bi Dom zidali sami. A v zadnjem primeru moramo računati približno 1000 funtov za razna dela, ki jih sami ne moremo izvršiti. - Tudi bi bilo treba nakupu parcele izbrati prostor, kjer bi bilo mogoče dokupiti nekaj zemlje: težko si predstavljamo svoj Dom brez dvorišča za poslopjem, kjer bi uredili prostor za razne igre (balinanje, kegljanje). Ker v Domu ni predvidena restavracija, bi bil njegov glavni dohodek oddajanje dvorane drugim skupinam, poročnim slovesnostim itd. Če pomislimo, koliko je naš Klub že izdal za najem Prahan City Hall-a, kjer imamo svoje zabave, je jasno, da bi dvorana Doma donasala dobiček. V Domu bi brez dvoma kulturno zaživel: začeli bi z odrskimi predstavami in drugimi prireditvami, ki zahtevajo priprave; imeli bi na razpolago pevsko sobo, pisarno, uredili bi lahko knjižnico in stalno slovensko razstavo. Dom

100'0"

bi bil nekaj takega kot so bili doma naši Prosvetni ali Sokolski domovi. Z ozirom na naše razmere bi morali misliti na to, da bi preko Doma in njegovih dohodkov morda pozneje prišli do kake restavracije ali ali hiše z gostinskimi sobami.

Spodnja skica pa preprosto prikazuje, kaj bi napravili s te vrste zemljiščem, če ne bi imeli dovolj sredstev za zidavo Doma. Na parceli bi uredili poleg klubskih pisarniških prostorov, ki bi obenem služile za konferenčno in pevsko sobo, še kegljišče in še bi bilo prostora za eno ali več balin. Celotna stavba lesene konstrukcije, z zunanjo in notranjo oblogo sten, z valovito pločevinasto streho bi stala okoli 2.300 funtov. Ceno bi seveda lahko znižali z bolj preprosto in zasilno stavbo. Če in kakšen dohodek bi prinašalo kegljišče, je težko reči. Dvorane ali restavracije ne bi nikdar dosegel, o tem je vsakemu jasno na prvi pogled. Dobili pa bi Slovenci tudi s tem načrtom nekako središče, za katerega bi vedeli, da je naša last in nam je pisarna v informacije in pomoč vedno odprta.

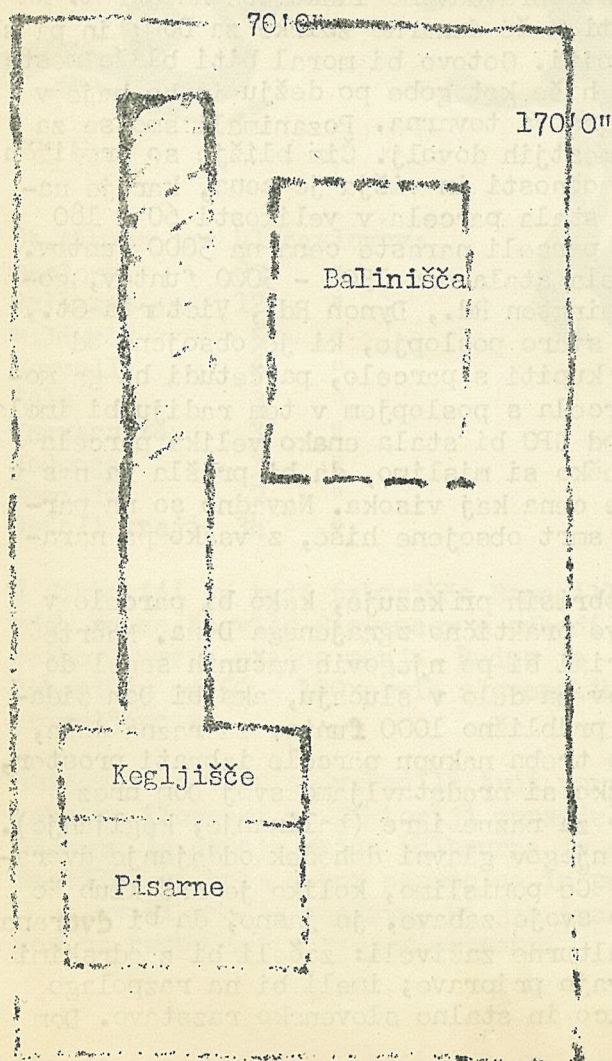
NAKUP STARE HIŠE je tudi ena izmed možnosti, ki smo jo vzeli v poštev. Breg dvoma mislimo pri tem dobro ohranjeno večjo hišo z vrtom in na takem kraju, kjer bi bile dobre prometne zveze in bi bil možen razvoj restavracije oz. slovenske kuhinje. Člani pripravljalnega odbora so bili enoglasnega mnenja, naj bi se na bodoči DOM, naj bo že kakršen koli, postavi na business bazo in se vzdržuje več ali manj iz svojih dohodkov. Le tako se bo mogel resnično razviti in ne bi vsa leta svojega obstoja visel na ramah članov. Mislim, da s tem soglašajo vsi naseljenci: vsak raje da enkrat in malo več, kot pa da bi ga nekdo skozi daljšo dobo od časa do časa nadležoval za dar.

Z nakupom stare hiše moraš računati tudi na izdatke, ki so zvezani s popravilom. To bo potrdil vsak, ki je kupil staro hišo. Prirediti hišo v namene organizacije, v klubske prostore, pa pomeni še več dela in izdatkov, razen če je hiša morda že prej služila kakšni organizaciji. Delo bi bilo seveda lahko narejeno z lastnimi močmi, na nekaj tisoč pa poleg nakupa hiše kar lahko računamo za material.

Če bi se odločili za nakup stare hiše, bi se morda izplačalo kupiti hišo, v kateri že obstoja restavracija. Če restavracijo sprejme v upravo Klub, ali pa jo da v najem za gotovo število let, to bi bilo vprašanje bodočega razvoja.

Ker je cena hiš različna z ozirom na velikost in kakovost stavbe, se cen sploh nismo dotaknili. Pri možnostih nakupa zemljišča in postavitve Doma z dvorano oz. društvenega centra s kegljiščem smo vzeli približno velikost parcele in postavitev solidne stavbe. Razumljivo je, da bi mogli postaviti poslopje tudi z manjšimi denarnimi sredstvi, če bi n.pr. ponostavili načrte ali izbrali gradbeni material manjše vrednosti. Toda o tem bo določila da-režljivost ali pa nerazumevanje izseljencev.

glasnega mnenja, naj bi se na bodoči DOM, naj bo že kakršen koli, postavi na business bazo in se vzdržuje več ali manj iz svojih dohodkov. Le tako se bo mogel resnično razviti in ne bi vsa leta svojega obstoja visel na ramah članov. Mislim, da s tem soglašajo vsi naseljenci: vsak raje da enkrat in malo več, kot pa da bi ga nekdo skozi daljšo dobo od časa do časa nadležoval za dar.

TUDI NAJEM HIŠE je pretresal pripravljalni odbor, za slušaj, če bi se bilo zares nemogoče postaviti na lastne noge. Po poizvedovanjih o vsaj delno odgovarjajoči hiši za našo uporabo (okrog 16 sob), bi stala nekaj sto funtov predaja ključa in tedensko okrog dvajset funtov najemnine. V vseh mestnih okrajih razen središča mesta bi se taka hiša dobila. Višina cene za ključ niha z ozirom na hišo in kraj od 300 - 800 funtov.

Težko si mislimo, da bi bili v najeti hiši zadovoljni, težko bi ji rekli: NAŠ DOM. Stanarina bi nam rodno visela nad glavo, če bi v hiši z dovoljenjem kako stvar spremenjali ali izboljšali, bi čutili, da trošimo denar za tujo posest. Prav misli o najemu hiše so pripravljalni odbor še bolj podžgale, da se je resno trudil najti možnosti za l a s t n i DOM.

Istočasno je odbor pretresal tudi NAJEM PISARNE v mestu, ko je že ravno govoril o najemu. Gotovo bi ne bilo napak imeti svoje urade v primeru, če bi načrti za Dom propadli. Ravno to, da nimamo stalnega naslova in prostorov, najbolj hromi naše delo. Vendar bi najem pisarne v mestu stal mnogo, dohodkov pa bi ne prinašal. V ilustracijo: 350 kv.čevljev velika pisarna bi stala okrog 850 funtov letne najemnine. Drugi primer, ki smo ga našli v mestu: dva pisarniška prostora (telefon vključen) za dobo petih let - 650 funtov ključ, nato 4 funte tedensko. Tretji primer je zmernejši, pa so zato prostori mnogo slabši: 450 funtov za ključ in 3 funte tedenske najemnine.

Tako smo obdelali štiri točke, kakšne možnosti so nam odprte pri iskanju lastno strehe. Nič se nismo dotaknili prve, kajti njena razlaga je preobširna in zahteva ter zasluži poseben članek.

Opomba: K točki o nakupu stare hiše bi lahko omenili še zgled ukrajinske skupnosti v Melbournu. Ukrajinci so kupili staro protestantsko cerkev in jo z lastnim delom preuredili v svoj Dom. Nekateri so brezplačno žrtvovali za Dom nad sto delavnih ur. Poslopje je stalo 12.250 funtov in ga še niso izplačali. Njihova akcija za Dom pobira deset funtov od sleherne ukrajinske družine, precej pa dobijo tudi od zabav in poročnih obedov, za katere oddajajo dvorano.

* * *

* *

*

"Kar po domače jo bom ukresal, prav po domače. Boste rekli: Kako po domače, ko smo že pozabili pomen te besede, ko smo v tujini in drug drugemu tujci?! Morda je kdo že celo obrnil znani pregovor in se mu zdaj glasi: Tujina je moj dom in moj dom je tujina! Pa ni prav tako, dragi rojak! Beseda DOM je še vedno velika beseda!

DOM? O, kaj sem zapisal? Kaj mi stoji pred očmi?

Kje je tisto belo poslopje sredi Sydneya, sredi M e l b o u r n a , Brisbane, drugih znanih mest, ki ima napis s slovenskimi črkami: NAŠ DOM? Ni ga, pravi - te. Pa bi m o r a l o biti, odgovarjam, ker mi srce tako govori!

Da smo brezdomci, o, to rad verjamem. Da pa mora tudi tako ostati, o tem se ne dam prepričati. Ali se boš Ti dal? Kaj pa Tvoje srce, kaj pa Tvoja misel pravi o naši preteklosti, sedanosti in prihodnosti? Ali se ustavi ob zaključku: Pustino vse to! Dovolj je, da smo lepo svobodni v naročju dobre 'mačeha' av - stralije!...

Ne bom močno oporekal Tvojim zaključkom. Vendar, poglejva nekoliko bližje! Ali se ne čutiš kljub vsemu nekoliko tujca pod Južnim križem, saj 'mačeha' vendar ni mati! Kako pa je z domom? Da, morda inaš svojo hišo - glej, jaz je nimam! - ali vsaj stanovanje precej udobno. To si po pravici šteješ v čast; doma morda tega nisi imel. Pa bi bilo le lepo, če bi poznal hišo z napisom NAŠ DOM - nekje v Sydneyu, M e l b o u r n u , Brisbanu in še kje. Bolj ponosno bi ob zavesti, da je kje tudi skupni DOM, da, bolj ponosno bi stopal po sclji 'mačeha'.

Delavci smo, da, nismo pa hlapci! Svobodni smo, pa nas svoboda ne sili, da bomo drugemu tujci! Tujci smo tudi svoji 'mačehi', ki nas je pokrila svoj - jin prostornim predpasnikom. Pa ne zahteva, da se skrijemo pod njim, da bi ne smeli pokukati izpod njega na sonce. Na tisto sonce, ki enako obseva Avstralijo, kot obseva naš rodni dom pod očakom Triglavom, v vinskih goricah Dolonjske in Štajerske, ob premogovnih rudnikih ob Savi, pri kočevskih gozdovih, na kraški kamniti planoti ali tik vročega peska v Primorju. Isto sonce ogreva in rahlja zemljico, ki pokriva grobove naših dedov.

Res, vsega tega si ne jemlje naša 'mačeha' k srcu, ne razmišlja podrobno o takih rečeh; v glavnem pozna le svoje sonce, ki ga ne odreka nikomur. Da, šecelo bodri nas vse, ki nam je dala ob 'hudi uri' zavetje, da pokažimo svoje zmožnosti in postavimo na njeno sonce svojstvenost kulture, ki smo jo prinesli iz rodne dežele. Šege in navade, ki so bile naše doma, so prav tako lahko naše tu v avstralski svobodi. 'Mačeha' nam daje moralno oporo, če le sami nočemo podreti vseh mostov za seboj..." /Arhitekt Cveto Mejač v "Mislih", V/8, Avgust 1956. /

NAŠI NAČRTI

*****

Pa se povrnimo k prvi točki prejšnjega članka, katere se v njem nismo dotaknili! Preobširna je in zahteva daljše razlage, da jo razumemo in znamo oceniti.

Priznati moramo, da je bilo na sejah pripravljalnega odbora največ govora o takozvani Crown Land. Vsakemu je več ali manj znano, kaj se pod tem imenom razume. To je državna zemlja, ki jo oblast oddaja v najem za dobo 99-ih let. Na razpolago je tudi v še metropolitanskem območju Melbourne, da je le tri milje ali več oddaljena od središča mesta. O njej je zlasti zadnje čase veliko govora in pisanja: razno tvrdke jo hočejo dobiti (kot so jo dobile v preteklosti), oblast pa zastopa mnenje ljudstva, da mora zemlja resnično služiti publiki, ne pa biti zagrajena zasebna lastnina, ki polni žepe že itak bogatim podjetnikom. Na vsak akor te zemlje je le malenkostna odškodnina (nekaj šilingov letno) in za zidavo po predloženem načrtu je deset let časa. Če po desetih letih oblast vidi, da zemlja resnično služi dobremu namenu in je najemnik izvršil pogoje, mu zemljo odstopi in je nadalje izključno njegova last.

Na Crown Land nas je prvi opozoril naš arhitekt Cveto Mejač. Ko bi jo res dobili, potem bi bili na konju! Potem bi ne bilo treba misliti na skromno kegljišče ali skromen Dom na malem zemljišču - pozidali bi lahko nogočen SLOVENSKI DOM, ki bi bil pod vodstvom našega Kluba odprt vsakemu, ki ima dobre voljo. Tako središče slovenskih izseljencev v Avstraliji bi najlepše združil nas vse in tudi najlepše prikazal avstralskim oblastem in ljudstvu, kdo smo, kaj inamo po svoji tradiciji in kulturi, kaj zmoremo s svojimi dela vajenimi rokami in svojim razumom.

Ali bi bilo vredno poskusiti? Bi se oblasti zavzele za naše načrte, ko je toliko vplivnih oseb in tvrdk, ki se potegujejo za iste akre državne zemlje in morda zanje ponujajo milijone? Bi bili kos nalogi, ki bi si jo naložili?... Na vsa ta vprašanja je težko odgovoriti z "da" ali "ne". Kdor odgovarja z "ne", kaže nezaupanje v sebe in svoj narod ter pozablja, da smo Slovenci doma in po svetu že dosegli neverjetne stvari. Kdor odgovarja takoj z "da", bo lahko grenko razočaran. Rodil pa se je že ob prvi novici o Crown Land in pričetku našega dela v pripravljalnem odboru sklep: ČEMU BI NE POSKUSILI?! Če nam ne uspe, izgubili ne bomo ničesar, ker nič nimamo. Se bomo pač lotili drugih možnosti, ki so nam na razpolago. Če pa nam uspe, potem bo nadaljnje delo lahko in dobili bomo DOM, ki mu ga ni parati v domovini. - Ali je ta sklep vreden samo posmeha in je zares "skrogan z našo pametjo"? Vsak pametno misleči Slovenec se bo spomnil pregovora, ki ga je gotovo večkrat čul doma: Beseda ni konj! Poskus še nikogar ni ubil, marsikomu pa je že uspelo doseči svoje, ker je nokaj tvegaj. So družine, ki s sto funti v žepu ne upajo začeti graditi lastnega doma - ne bodo ga imele nikoli; druge so ga začele graditi z dvajsetimi funti - danes, komaj po nokaj letih, imajo svojo streho. Nas ta poskus ne stane več kot nokaj funtov (papir za prošnje in priloge ter pretisk načrtov), pa naj bi sebe prepričali: Saj ne bo nič! Ni vredno poskusiti!... Bilo bi smešno in nevredno naroda, ki je tlačjen že tisoč let in še ni pozabil, kaj je svoboda.

Naš Cveto (saj g. arhitekt Mejač ne bo zameril, da ga imenujemo kar po domače) je obljubil, da bo s svojimi zvezami steril vse, kar bo v njegovi moči, da bi uspeli. Že v pričetku sej pripravljalnega odbora je izdelal organizacijski načrt za "Slovenski dom" za slučaj, če bi zemljo dobili. Do zadnje seje (desete seje dne 22. junija) je izdelal končno izvršeni tloris DOMA in njegovo skico s pogledom na glavni vhod. V načrte je položil mnogo truda in svoje umetniške intuicije ter verjetno tudi mnogo svojih večernih prostih uric. Vse seveda brezplačno. P. Bazilij je na prošnjo pripravljalnega odbora izdelal uradne prošnje (Application) za državno zemljo ter razlago k prošnji, s podrobnim opisom o Slovencih in njih delu na organizacijskem in kulturnem polju doma pred vojno, v zamejstvu (zlasti v USA) in pri našem klubu. (Explanation to the Application). Dodani so še razni citati o Slovencih, da naš narod gospodje na mestih bolje spoznajo (Reports), ter priporočilo župana mesta Prahrana, ki nam je doslej dajal v najem mestno dvorano in bil z nami vedno zadovoljen (Reference). Kot četrta priloga je Mejačev načrt z njegovo razlago (Preliminary Plans and Specifications).

Celotna stvar mora biti predložena v šestih izvodih, oddano na šest naslovov, ki imajo opraviti s Crown Land: His Excellency the Governor of the State of Victoria; The Right Honourable the Premier of the State of Victoria; His Honour the Chief - Justice of the Supreme Court of Victoria; The Right Honourable the Lord Mayor, the City of Melbourne; The Town Clerk, the City of Melbourne; in pa The Town-planning Committee, the City of Melbourne. Ko boste to brali, bo vse že na svojih mestih

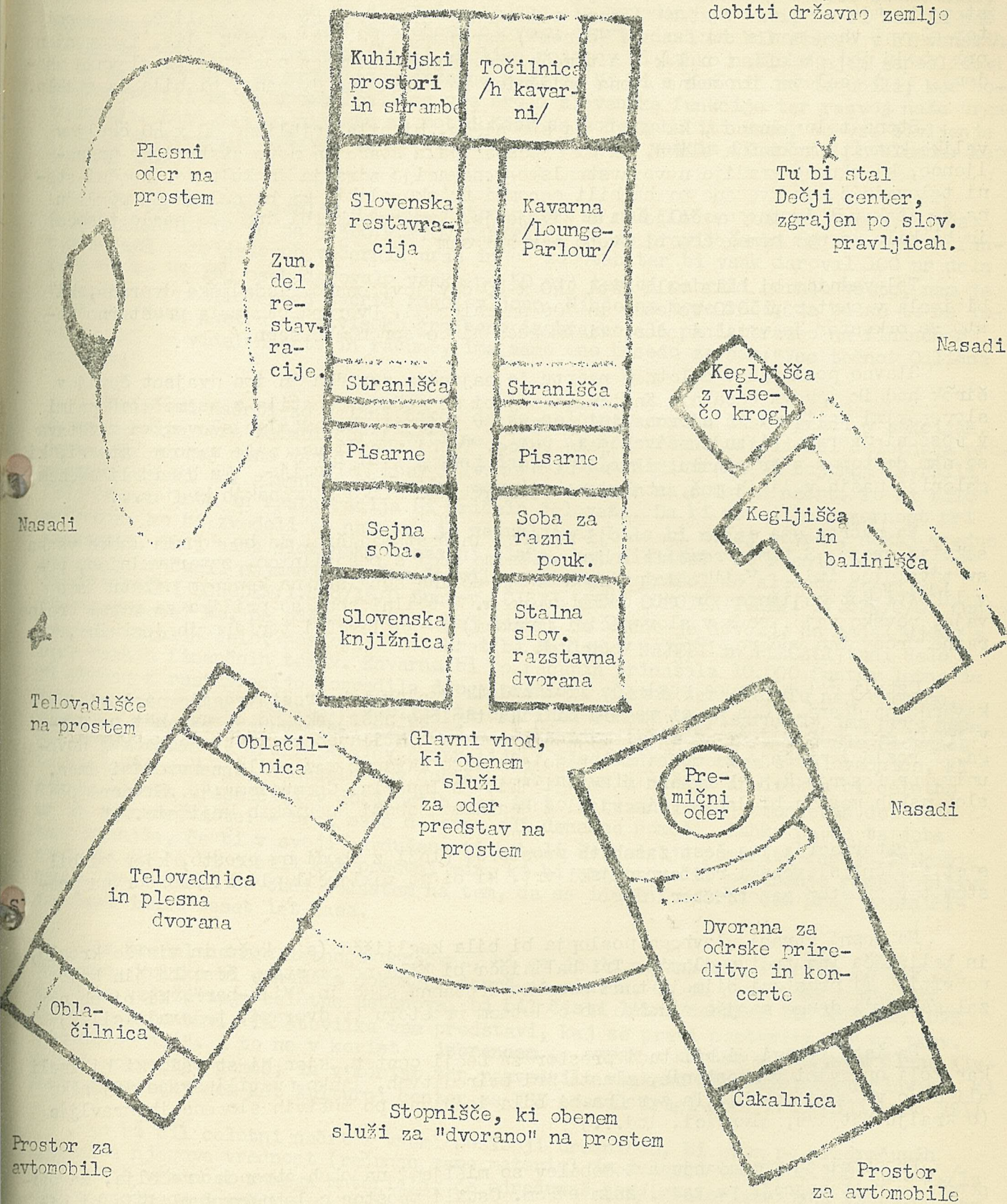

Prostor
za avtomobile

Dohod k restavraciji

TAKOLE BI V BEŽNIH OBRISIH
IZGLEDAL "SLOVENSKI DOM",

če se nam posreči
dobiti državno zemljo

in bomo mi že čakali na odgovor "da" ali "ne". Kot nam je obljubljeno, bomo dne 4. avgusta na ZBOROVANJU že vedeli pri čem smo ter se bomo lahko pomenili o nadaljnem delu: začeli uresničevati gornji načrt, ali pa segli po drugih možnostih, ki smo jih predvidevali v prejšnjem članku.

RAZLAGA NAČRTA našega arhitekta Mejača je ob pogledu na zgornjo skico kaj enostavna. Velikost celotnega projekta vas ne sme prestrašiti - razlaga o naših stroških in zidavi Vam bo strah pregnala. Tri glavne stavbe so: poslopje s klubskimi prostori, restavracijo in kavarno; gledališče in telovadnica. Vhod bo pokrit s cementnim lokom, ki bo vezal levo in desno stavbo ter bo služil za streho odra na prostem. Naslovna glava naše priloge "Vestnika" ta vhod v grobih obrisih prikazuje. Stopnišče s 30 čevlji širokimi stopnicami (vsaka dvignjena za 6") bi bilo delano iz

cementa različnih barv v zaporedju barv slovenske zastave: bela, modra in rdeča. Ta prostor bi odlično služil za predstave in koncerte ter druga zborovanja, saj bi bilo na njen prostora za okrog 10.000 ljudi. Po računih in načrtih našega arhitekta bodo steno te "dvorane na prostem" (stena telovadnice na levi, stena gledališča na desni ter glavni vhod sam s streho nad "odrom") zgrajene tako, da bo vsak glas, izgovorjen pri vходу pod obokom, t r i k r a t močnejši. Stena glavnega poslopja (z glavnim vhom), t. j. celotna pročelna stena knjižnice in razstavne dvorane, bi bila iz stekla.

Stena telovadnice, ki gleda na stornišče, bi bila približno 80 x 40 čevljev velika kamnita reliefna slika, ki bi predstavljala stare in nove avstralske priseljence, ki skurno gradijo novo avstralsko generacijo zdravja in kulture. Končni steni telovadnice in dvorane pa bi bili ogromni fresko slike, ki bi celotnemu pogledu na že itak veličastno pročelje dale življenje. Vse to - ki bi drugače stalo tisoče in bi bilo za nas nemogoče, bi Cveto izvršil sam

Telovadnica bi bila velikosti 140 x 80 čevljev; onako gledališka dvorana, ki bi imela v parterju 1000 sedežev in 700 na galeriji. Dvorana bi imela prostorno mesto za orkester in vrtilni oder, ki omogoča hitre spremembe scen.

Glavno poslopje v celotnem načrtu je največja zgradba in ima dvajset čevljev širok hodnik (prava nasaža). Knjižnica naj bi se počasi bogatila z vsemi dostopnimi slovenskimi knjigami in slovenskimi prevodi v tuje jezike. Stalna slovenska razstava v posebni dvorani bi tudi privabljala tujce. Tu bi zbrali vse naše narodne stvari, ki so nam dostopne v originalu, ali pa bi napravili vsaj imitacijo. Tu bi imeli obenem galerijo naših velikih mož, stalno bi razstavljali slike slovenskih krajev...

Na načrtu sta dalje dve večji pisarni in šest manjših, da bo dobila lahko vsaka sekcija svojo. S temi prostori lahko pričnemo tudi s posojilnico, zavarovalnico, posvetovalnico itd... Velika sobna soba in pa učilna soba sta na končnem načrtu iste velikosti kot knjižnica in razstavna dvorana. V učilni sobi so prilika za razne bralne vaje, pevske vaje, pouk v slovenščini (otroci) in angleščini ter drugih jezikih, razne prosvetne večere, plasne vaje itd...

Ostali del glavnega poslopja loči hodnik v slovensko restavracijo na levi in kavarno na desni. Oba prostora naj bi bila tipično naša tako po opravi kot po serviranju jedil in pijače. Zlasti kavarna evropskega stila bo za Avstralce nekaj novega. V razlagi prošnje za državno zemljo smo našo kavarno razložili z besedami amer. univ. profesorja R.H. Markhama v knjigi "Tito's Imperial Communism": "...Kavarne po slovenskih mestih bi lahko primerjali z kraljnimi sobami ameriških knjižnic..."

Restavracija ima šest zasebnih prostorov (lož) z vhodi na prosto, kjer bi bil spet tipični slovenski restavracijski vrt, ki bi ga zaključil plesni prostor na prostem ter prostor za orkester.

Na desni strani glavnega poslopja bi bila kegljišča (s tekočo in visečo kroglo) in balinišča (na trdi podlagi). Tri balinišča bi bila na prostem, šest bi jih bilo pokritih. Ti prostori bi imeli tudi posebno družabno sobo in "Milk-bar", ki bi obenem zalagal tudi druge manjše oddelke po celotnem prostoru (v dvorani, telovadnici...)

Na isti strani bi bil tudi prostor za Dečji center, kjer bi starši, ki bi imeli kar koli opraviti v prostorih, zlasti pri prireditvah, lahko rustili svoje dojenčke ali deco v dobri oskrbi. Ta zgradba bi bila izdelana po motivih slovenskih pravljic (o kralju Matjažu, Alenčici, itd...)

Prostori za parkiranje avtomobilov so mišljeni na obeh straneh pročelja, za obiskovalce restavracije pa za plesni odrom. Ostali prostor celotnega zemljišča bi bil park s številnimi nasadi. Tudi tu bi lahko uveljavili slovenski okus in naše narodne motive. Za telovadnico pa bi se razprostiralo telovadišče na prostem, ki bi služilo za javne nastope in razne športne igre.

Celoten prostor za izvedbo načrta bi moral imeti deset akrov.

Ver, da pri vsem tem zamujete z glavo in pravite: "Iz tega ne bo nič. Kaj pa zemlja? Kaj pa DENAR?..." Ta vprašanja niso nič novega za vsakega, ki je kdaj koli in komur koli hotel razložiti ta ali pa kateri koli večji načrt novemu Tomažem. Počakaj, da prebereš članek prav do konca, potem boš merda le drugače sodil. Zdaj se raje vprašaj: "ALI BI NE BIL OBLIČNO, LA BI SLOVENCIM DOBILI TAKLE KULTURNI CENTER?" Odgovor je jasn kot beli dan: Vsak Slovenec bi si ga želel, le preskromni smo, da bi mogli verjeti, da je močno uresničiti sanje našega arhitekta. Pripravljalni odbor za DOM pa mimo drugi: "ČE LE DOBIMO DRŽAVNO ZEMLJO, NAM CELOTNI NAČRT LAHKO USPE, DA LE POPRIMO MO Z ZDRUŽENIMI MOČMI ZA DELO!!!"

KAKO BI ZAČELI, je pa tu podrobna razlaga. Da je predpogoj dobiti Crown Land, je že stokrat povedano. In povedano je tudi, da bi bil ta naš SLOVENSKI DOM vsakemu dobro mislečemu človeku odprt, dasi bi bil strogo v slovenskih rokah in pod našim vodstvom (Misli, koliko rojakov bi lahko našlo v njem zaposlitev!) - to je predpogoj za pridobitev državne zemlje. Mi bi s tem nič ne izgubili, ker bomo Dom vodili in ga uporabljali za vse svoje slovenske funkcije ter razvoj naše organizacije. Zato naj to nikogar ne moti! Kdor se hoče zabubiti vase, bo vse življenje ostal sam v svojih težavah in bo stal brez moči pred vsakim finančnim problemom: kapitaliral bo.

Če pa državno zemljo dobimo, potrebujemo za naš DOM po besedah Cvetaja Mejača: 8.200 DELAVNIH UR in pa 5.580 FUNTOV KAPITALA. To se pravi: če bi 82 slovenskih fantov in mož poprijelo ob večernih urah in ob sobotah ter bi vsak daroval 100 ur dela (ali pa ko bi 164 oseb darovalo vsaka po 50 ur) ter bi nabrali gornjo vsoto, nam je uresničenje predloženega načrta zagotovljeno. Nihče ne more reči, da bi se to ne izplačalo. Vsak Avstralec z visoko gradbeno izobrazbo ali pa izobrazbo na finančnem polju, ki je videl načrte in račune, ima samo eno besedo za nas: "Vse točno! Odlična rešitev!"

Mejačevi načrti so delani tako, da se celotna zgradba lahko gradi v sekcijah. Vsaka sekcija more začeti obratovati ne glede na neizvršeni ostali del celotnega projekta. Za zgoraj dano vsoto in z zgoraj danimi delavnimi urami bi najprej izvršili restavracijski del glavnega poslopja, seveda z ozirom na celoten načrt. To bi bilo delo prvega leta in restavracija bi pričela delovati. Da bi vzbudila pozornost pri meščanih, ko bi zvedeli za načrte, je razumljivo: bila bi nekaj novega, nekaj vredno poskusiti. Tudi naša slovenska hrana ni slaba, kaj mislite? Po resnih računih, v katere je računal najmanjše možno število gostov, je prišel do sledeče številke: ČISTI MESEČNI DOHODEK: 1.468/15/0 funtov. ČISTI LETNI DOHODEK TOREJ: 17.625/0/0 funtov. Ali verjamete? No, pa odštejte še nekaj tisoč! Še vedno je dovolj, da nadaljujemo z gradnjo ostalih delov poslopja: a tokrat bi že lahko NAJELI in PLAČALI tudi delo brez vsakih finančnih težav. Kavarna bi po računih prinašala 10.000 funtov letno in bi skupno z restavracijo dogradila druge prostore glavne zgradbe./Tu naj omenimo, kar smo pri razlagi načrta pozabili: ta del (nad sobami in pisarnami) ima prvo nadstropje, kjer so stanovanjski prostori za oskrbnika ter sobe za novodošle Slovence oz. obiskovalce iz drugih krajev Avstralije./ Sledila bi dvorana s telovadnico, ki bo - zlasti dvorana, donášala nov dobiček. Po računih našega arhitekta bi celotne načrte zlahka uresničili v dobi petih let in to - razen zgoraj omenjenih delavnih ur in nabrane vsote! - brez naše delavne ali denarne pomoči. Lahko pa se ta doba tudi zmanjša, če bi v svoji navdušenosti hoteli še nadalje pomagati fantje in možje sami ali pa če bi dobili kak poseben vir, ki bi nam omogočil povišanje razpoložljive vsote. Brez dvoma bo tudi oblastem na tem, da se idealni načrti čim prej uresničijo, dasi imamo deset let časa.

Iz predplanskega letnega obračuna, ki ga je do potankosti izvršil g.Mejač, je razvidno, koliko bi donášala dokončno izvršena stavba. Če od doprinosov odštejemo vsoto za vzdrževanje celotne ustanove, bi bil čisti letni dobiček SLOVENSKEGA DOMA 39.050/0/0 funtov. Ta številka vam predstavi, kaj se pravi postaviti DOM na tkzv. "business-bazi". A to ne v korist izbrancem, ampak v korist slehernemu članu Kluba, ki potrebuje pomoč; in v korist ter razvedrilo vsakemu dobromislečemu človeku, ki mu bo Slovenski dom kot Kulturni center za VSE postal drugi dom. Pridobili bomo VSI!

Ko bi bil celotni načrt z vsemi poslopji uresničen, bi bila po predračunih arhitekta njegova vrednost (računan samo material in delavni čas) 106.100 funtov./Iz tega dobiš vrednost samega materiala, če odračunaš 42%/. Valorizacijska vsota po šestih mesecih od dovršitve, ali bolje rečeno: prodajna cena bi bila 190.980 funtov.

To je v nekaj besedah razloženo, kar smo na sejah pripravljalnega odbora in zlasti v razgovorih z našim arhitektom Mejačem preresetavali na dolgo in široko. Ni prostora na teh skromnih stvareh, da bi objavili celoten predračun, ki je shranjen v prilogah zapiskov sej. Kdor ne verjame tem številkam, tudi celotnemu predračunu ne bo potrdil. Ostal bo neverni Tomaž in si bo kvečjemu mislil: "Če bom videl, da se stvar res tako razvija, bom imel že še priliko priskočiti zraven in mi potem ne bodo smeli braniti podstaviti tudi svojega piskerčka..." A tak se moti, ker išče zgolj svojo korist, koristolovcev pa nihče ne mara, najmanj organizacija. Idealizem je spočel te načrte, želja po skupni slovenski strehi jih uresničuje. Kljub predvidenemu dobičku moremo reči, da jih bo mogel izvesti in jih je edini vreden - le pristni slovenski idealizem.

Če državno zemljo dobimo, se bomo o celi zadevi podrobneje pomenili na ZBOROVA-NJU (glej vabilo!), ki bo največje važnosti za našo bodočnost. Vedi, da tvoja odsotnost lahko uniči velike načrte! Le v SLOGI JE MOČ!

***** Ta članek je odgovor na vprašanja odbora za Slovenski dom, ki si jih je stavil sam in jim našel rešitev. Zavest, da naš Dom lahko postane resnica, če akcijo pravilno organiziramo in prikažemo, ga narekuje. - Uredništvo

Pred Vami je posebna izdaja Vestnika, ki naj Vam predoči sliko o možnostih, kako priti do našega kulturnega središča - SLOVENSKEGA DOMA v Melbourne-u. Razumljivo je to teoretični prikaz, a je plod resnih razmišljanj in dognanj ter temelji na realni podlagi. IZVEDLJIV JE, če vsi tukaj živeči Slovenci zavihamo rokave ter mu širokogrudno pomagamo do uresničenja. Treba je močne volje in idealizma, pa tudi nekaj funtov iz žepa vsakega posameznika - drugače tudi najlepši načrti ne bodo nikdar izvedljivi.

Pomislimo, kako so naši očetje doma postavljali Prosvetne in Sokolske domove. Lahko rečemo, da so imeli MANJ denarnih sredstev kot jih imamo mi. Ni pa jim manjkalo volje in idealizma. Pa so uspeli. Kajti volja in idealizem sta nabrala "zrno na zrno" in "kamen na kamen" in končno je iz slovenskih tal zrastel nov DOM. Ti DOMOVI so bili naša kulturna središča, kjer je narod čuval svojo tradicijo. Ko bi imeli naši očetje vreče denarja, bi najbrž pozabili na pomen DOMA in bi jih sploh ne bilo. Tudi Slovenski domovi po Ameriki in drugod po svetu niso bili grajeni s pomočjo nekaterih bogatinov. Preprosti slovenski izseljenci, ki so ohranili v trdem delu po tujih rudnikih in tovarnah svojo narodno zavest, so si s trdno voljo in pritrgavanjem od svojih pičlih dohodkov postavili svoja središča. Najstarejše ameriške slovenske župnije s svojimi cerkvami, šolami in domovi, kakor tudi druge organizacije s svojimi središči, praznujejo v teh letih že zlate jubileje. V tem vidimo pravilnost naše akcije, da je treba ZDAJ v začetku začeti. Kaj bi bila res SLOVENSKA IZSELJENSKA GENERACIJA DVAJSETEGA STOLETJA DRUGACNA OD ONE PRVE? Mi sanjamo o domovini, pa se nam obenem zbuja misel, da doma ne bomo videli več. Oni prvi so šli v tujino samo "za nekaj let" za zaslužkom, dasi se večina ni vrnila. Torej bi imeli oni še manj vzroka graditi svoja središča. Pa so jih in danes oni in njihovi otroci uživajo zrele sadove.

V Avstralijo je v zadnjih osmih letih med ostalimi priseljenci dospelo okrog 13.000 Slovencev, kar ni majhno število za naš narod. Raztopeni smo po vseh delih kontinenta, več ali manj brez zvez med seboj in brez upanja, da bi prišli med svoje ljudi. Imamo nekaj slovenskih društev, imamo glasilo MISLI in VESTNIK našega melbournškega kluba, imamo tudi BARAGOV DOM v Sydneyu. Toda ali je to dovolj? Odgovor je: NE! Vemo, da potrebujemo in zmoremo še mnogo več. In ta "več" je vključen v besedi DOM, ki naj kot mogočno kulturno središče zraste v Viktoriji ter poveže nas vse.

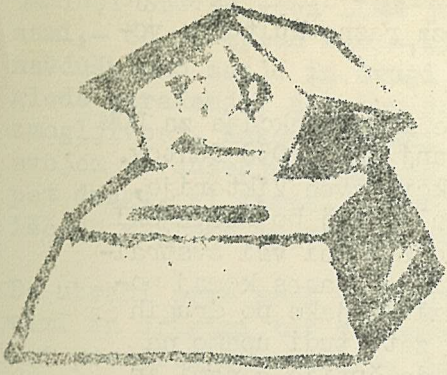
Vse uprave Slovenskega Kluba v Melbourne-u od svoje ustanovitve do danes so se bavile z mislijo, kako uresničiti to plemenito in potrebno zamisel. Klub je sestavil pripravljalni odbor in njegove sklepe sprejel na znanje. Sklical bo zborovanje, ki naj bi bil toplomer našega zanimanja za lastno streho in naj bi obenem razčistil še zadnje pomisleke o DOMU, ki morda še napolnjujejo misli nekaterih. Nato naj bi se pričela denarna akcija, pri kateri naj bi VSAK slovenski izseljenec, ne SAMO tu v Viktoriji ampak po vsej Avstraliji pokazal svojo dobro voljo in odprto srce.

Dobro vemo, da je za vsako akcijo treba temeljite priprave. Ljudje morajo vedeti, da gre denar v prave roke in v pravi namen in da je naš cilj DOM. Zato je vredno pošteno pripraviti vse potrebne tiskovine, ki onemogočijo vsako sumnjo goljufije, obenem pa pomagajo najti morebitne napake. Slovenci neradi zapupamo, pač pa radi sumničimo. Ob mislih na vse, ki so se s takim idealizmom vrgli na delo - v prvi vrsti naš arhitekt, naj se nam razblinijo vsi pomisleki, drugače uspeli ne bomo. Denar bo varno naložen kot sklad za Dom in ga Klub v druge namene porabiti ne sme in ne more. Klub sam je pripravljen pokriti stroške za izvedbo celotne nabiralne akcije, svoj preostali denar - v kolikor ga ne potrebuje za redno poslovanje - pa dati kot temelj Skladu za Dom.

Ako pregledamo načrte ZA IZVEDBO nabiralne akcije, vidimo, da ni to vprašanje malega denarja. Toda je potrebno. Akcija, ki ni dobro pripravljena in nič ne nudi, uspehov ne bo rodila. Med stroške priprave moramo šteti tisk 10.000 častnih potrdil (okrog 70 funtov), diplom (okrog 50 funtov) in hranilnikov (2.000 bi jih stalo 31.13.2 funtov); dalje posebno bronaste, srebrne in zlate značke, ki jih bo darovalec dobil po višini svojega daru; in končno darila za tombolo (okrog 150 funtov).

HRANILNIK

če res ne more pogrešati vsaj malega daru. Vsekakor bo imel sleherni Slovenec priliko pokazati svojo darežljivost in narodno zavest. Pokazal se bo lahko, kako zna s svojim zgledom in prijateljsko besedo pridobiti tudi druge, da se bodo akciji odzvali.

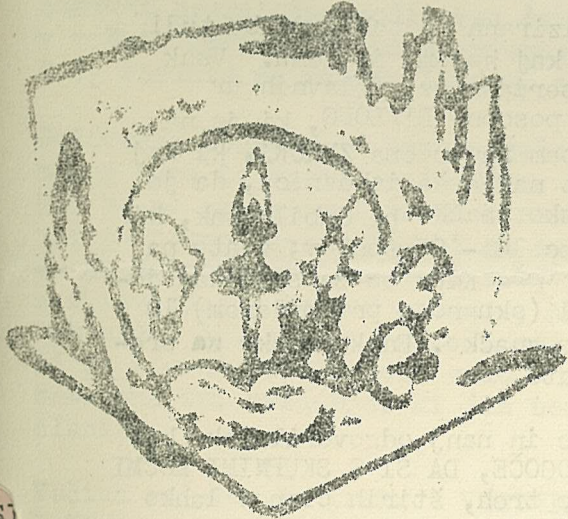
In kaj nam ta organizirana akcija lahko prinese? Pripravljalni odbor za Slovenski dom je o tem mnogo razmišljal ter prišel do sledečih zaključkov, ki nazorno pokažejo tudi razne poti zbrati dovolj denarja za našo skupno streho.

DAROVI posameznikov. Ako vzamemo v obzir najmanjše število odraslih Slovencev v Viktoriji, s katerimi naslovi razpolagamo, presega 1200 oseb. Če bi vsakdo izmed njih, brez rojakov po ostalih krajih Avstralije, dal samo PET avstralskih funtov ENKRAT ZA VSELEJ, bi nabrali lepo vsoto 6.000 funtov. Vemo sicer, da se nekateri ne bodo odzvali, ker jim je pet funtov več vredno kot skupna narodna zadeva; vemo pa tudi, da so nekateri že obljubili dati več. Vsak, kdor bo le hotel, bo imel tudi priliko svoj denar posoditi. Ali pa se bo lahko obvezal za prostovoljno delo na soboto,

HRANILNIKI bodo delani po načrtu Cveta Mejača in naj bi prišli v vsako slovensko hišo. Bodo nekaj podobnega kot jih imajo razne misijonske družbe. Ako računamo, da stane akcijo vsak hranilnik le dva penija in pol in bi se v vsakem v teku treh mesecev nabralo vsaj deset šilingov, bi nam 2000 izvodov prineslo z odbitkom stroškov za tisk nič manj kot 960 funtov. Hranilnik bi bil lep okras na vsaki slovenski mizi in veselje otrokom, katerim bi starši razložili, kaj bomo s temi peniji zidali. Veliko večerov presedimo doma pri raznih namiznih igrah. Kaj bi se ne dalo igrati celo karte - v prid DOMU? Ko nas obiše prijatelj - pokaži mu hranilnik in videl boš, da bo vrgel vanj šiling, ki se mu v žepu ne bo dosti poznal. Bodi iznajdljiv, saj gre za nekaj velikega, ki bo zrastle iz malih darov.

TOMBOLE v Avstraliji Slovenci še nismo imeli. Zakaj bi je ne poskusili za naš DOM? Ako prodamo (tudi med širšo publiko, ne samo med rojaki) 6000

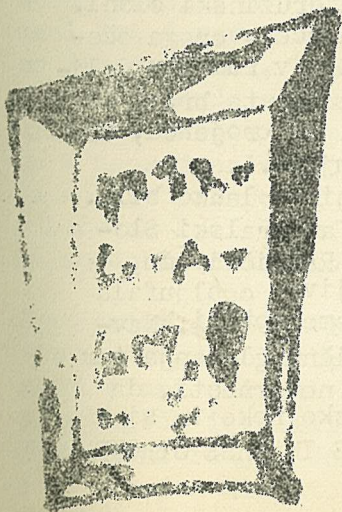
ZNAČKA

++ + + + + ++

HRANILNIK bo lično izdelan iz trdega papirja ter zložljiv, da ga bo odbor za Dom lahko družinam poslal po pošti v pismu. V okras škatlici je tipična hišica z naslovom: SLOVENSKI DOM. Na spodnji strani bo tiskano navodilo, kako se nabiralnik zloži, zadnja stran pa bo imela tekočo številko in naslov odbora, ki odgovarja za Sklad za Dom. Nabiralnik bo resnično lep okras vsaki slovenski hiši v Avstraliji.

DIPLOMA

Skica ZNAČKE prav malo pokaže njeno resnično lepoto. Bo v velikosti kovanca za šest penijev in kot že omenjeno: bronasta, srebrna ali pa zlata. Nad bumerangom, znakom naše nove domovine, se vije lovorjev venec na levi in slovenski narodni šopek na desni; oba se proti vrhu prelivata v obrise slovenske prestolice: ljubljanski grad in nebotičnik. V sredini so razni simboli umetnosti: na odprti knjigi pleše balerina, na levi je maska, na desni notne črte z violinskim ključem. Naslov se bo glasil: Slovenski dom, Melbourne, 1957 (1958?).

Poleg častnih potrdil o prejemu daru in posebnih potrdil poverjenikom bodo izdelane tudi večje stenske DIPLOME v večbarvnem tisku in dobrem papirju. Okrašene bodo z narodnimi motivi, glavo Slovenke v narodni noši in sliko Doma. Hiša s to diplomom v okviru bo res pokazala, kako čuti.

srečk po dva šilinga vsaka ter odštojemo vrednost daril in tisk srečk (okrog 160 funtov), pridobimo lahko 140 funtov za Sklad našega Doma. KLUB SAM bi do konca leta 1957 - tako lahko predvidevamo - dodal iz svoje blagajne k Skladu za Dom okrog 650 funtov. Priprave za razne kulturne večere, koncerte in izlete so v teku.

Ste prešteli gornje številke? Če so količkaj pravilne in nam akcija za DOM uspe, bi lahko zbrali samo po teh štirih virih nič manj kot 8.050 funtov. Brez dvoma pa lahko upamo tudi na pomoč ostalih rojakov izven Viktorije, če jim bomo našo akcijo in njen cilj pravilno prikazali. Saj bo SLOVENSKI DOM last in središče nas vseh, na katerega bomo lahko ponosni vsi avstralski Slovenci: dvignil bo naše ime tudi pri tistih, ki nas danos komaj poznajo. Trv bi bilo tudi, da bi na našo akcijo opozorili rojake po drugih celinah, zlasti ameriške Slovence. Od njih se učimo, zato tudi upamo na njihovo moralno in materialno pomoč. Prepričani smo, da čutijo z nami in cenijo naše napore, ter so prežeti z idealizmom, kadar gre za delo za slovensko čast kjer koli že po svetu. - Lahko bi si drznili trditi tudi to, da nas bodo podprle avstralske oblasti in razne njihove organizacije, če nam uspe dobiti državno zemljo in pričeti ustvarjati Kulturni center. Saj bodo vidеле, da bo naš DOM služil vsem ter bo močan jez proti tako razširjenemu mladostnemu zločinstvu.

Z zgoraj omenjeno vsoto lahko dokončamo prvi del celotnega načrta v primeru prejema državne zemlje; ali pa kupimo parcelo in pričnemo z zidavo skromnejšega poslopja. Ako pa bo treba misliti le na nakup stare hiše, nam tudi ne bo treba kupiti nekaj slabega.

Če vsi poprimemo, akcija MORA uspeti. In organizirana bo tako, da bo tudi nekaj nudila. Ne mislimo samo točna obvestila: kaj hočemo in čemu. Vsak bo prejel za svoj dar, posojilo ali obljubo materiala oz. delavnih ur častno potrdilo. Vsak darovalec pa bo dobil še posebno DIPLOMO, ki je na kratko razložena na prejšnji strani. Enako je tam razložena ZNAČKA, ki naj bi bila v prihodnjih mesecih akcije vsakemu kot najlepša izkaznica, da je za Dom že položil svojo opeko. Bronasto spominsko značko bo dobil vsak, ki bo dal 5 - 10 funtov; srebrno bo dobil darovalec 10 - 25 funtov; zlato pa bo prejel tisti, katerega dar bo 25 funtov ali več. Kdor bo za svoj dar dobil bronasto, pa bo s ponovnimi darovi presegel (skupno s prvim darom) 10 funtov, bo dobil v zameno za bronasto - srebrno značko. Enako lahko ~~na~~ srebrno značko dobi darovalec ponovnega dara - zlato.

Za konec naj bi si vsak bralec stavil vprašanje in nanj odgovoril tako kot mu pravi slovensko čuteče srce: KAJ JE RES NEMOGOČE, DA SI S SKUPNIMI MOČMI POSTAVIMO DOM NAS VSEH, če si posamezne družine treh, štirih članov lahko postavljajo lastne domove? KAKO BOM AKCIJO PODPRL J A Z ?

DKRAT DA, KDOR HITRO DA!

*
* * * * *
*

SI ŽE VIDEL DRUŽINO, ki je v nevarnosti, da izgubi svoj ljubi domek? Skromno hišico in v slamo krito, ki se komaj drži v rebri? Ali pa grunt, ki še izgleda močan na zunaj, pa ga je načel črv dolgovi in ga hoče požreti? Ni važno, kako so razbiti in kam so se raztepli družinski člani. "Dom je v nevarnosti!" To jih zopet združi v sinove in hčere enega očeta in ene matere. - Poznal sem moža, ki je s trdim delom v rudniku daljne Amerike pokrnil vse dolgove svojega brata doma. Pa je bil ta brat, ki je dobil posestvo, mlajši od tega ameriškega Slovenca, prvorojenca, odrinjenega od doma, poslanega po sili razmer v mrzlo tujino... NAŠ SKUPNI DOM je v nevarnosti! Dom, ki ga še ni, pa bi že lahko bil... Ki ga še ni, pa bo lahko v bližnji bodočnosti, če vsi avstralski Slovenci poprimemo skupaj kot člani ene narodne družine. Različni smo, grenka vojna in povojna leta so nas napravila nezaupljive, ogoljufala so nas za resnični dom, za domovino. A vse to nas ne sme motiti. Navdušiti nas mora, da pozabimo na osebna trenja in različna gledanja ter samo lastno korist. Za nas vse velja le eno: DOM je v nevarnosti, da ga nikoli ne bo, če si ne podamo prijateljsko in bratsko roke in si s smehljajem na obrazih polagamo opeko na opeko - ZA NAS IN NAŠE OTROKE, ZA NAŠO SREČNO BODOČNOST POD JUŽNIM KRIŽEM...

AKCIJA ZA DOM IN UPRAVLJANJE -
S PRAVNEGA STALIŠČA.

Zamisel-SLOVENSKEGA DOMA je lepa stvar in prpričani smo, da jih je malo med nami, - če je sploh kdo -, ki bi imel kaj proti njej, čeprav se nekateri bolj navdušujemo zanjo in drugi manj. Razlika v stopnji navdušenja ne obstoja toliko glede vprašanja, ali nam je DOM potreben ali ne, kot glede prepričanja v našo zmogljivost. Kakor v vsaki skupnosti, bodo tudi med nami nekateri, ki si v svojem navdušenju uresničenje naše zamisli vse prelahko predstavljajo in zopet drugi, ki zaradi prirojene omahljivosti in nezaupanja v lastne zmožnosti iščejo zapreke in vidiijo strahove, tam kjer jih ni.

Da ubrani prve pred prenaqljenjem, druge pred obupom in one v sredini pred prvimi in drugimi ter z namenom zavarovati tako interese naše narodne skupnosti, kot poedinih darovalcev, je Slovenski Klub v Melbourne pripravil statut za ustanovitev posebnega konzorcija, ki bo imel nalozozbrati denar, postaviti ali kupiti primerno zgradbo, jo urediti v SLOVENSKI DOM in ga upravljati, dokler ne bodo poravnane obveznosti do vseh, ki bodo prispevali sredstva za uresničenje te zamisli.

Konzorcij, dasi formalno ustanovljen kot poseben odsek Kluba, bo upravno in finančno od Kluba popolnoma ločen in neodvisen. Vodil ga bo direktorij, katerega polovico članov bo imenovala uprava Slovenskega Kluba, drugo polovico pa bodo volili vsi oni Slovenci, člani in nečlani Slov. Kluba, ki bodo za DOM prispevali (darovali ali posodili) najmanj £ 5. Vse funkcije v direktoriju bodo direktorji določili med seboj, brez ozira na to, kdo bo zastopal interese Kluba in kdo interese prispevateljev. Direktorij bo po določitih statuta brezplačno vodil vsa dela za uresničenje zamisli SLOVENSKEGA DOMA, v važnih uprašanjih pa bo prepustil odločitev vsem, ki bodo prispevali najmanj £ 5, zbranim na rednem letnem, ali po potrebi tudi na izrednem sestanku.

Delovanje konzorcija bo obsegalo tri razdobja: Zbiranje sredstev, gradnjo ali nakup Doma in upravljanje Doma. Seveda jih ni mogoče strogo ločiti med seboj, ker bo po eni strani treba z nabiralno akcijo nadaljevati tudi še med gradnjo ali po nakupu poslopja, ki ga bo potrebno primerno urediti in opremiti, predno ga bomo mogli imenovati Dom, po drugostrani bo pa verjetno treba pričeti z upravljanjem že med gradnjo, ker bo treba stvar urediti tako, da bo najprej dokončani del stavbe po možnosti že donášal dohodke med tem, ko bodo drugi deli še v gradnji ali celo samo v načrtu. V glavnem pa bo držala razdelitev na omenjena tri razdobja, ki jih bomo skušali v naslednjih vrsticah na kratko razčleniti.

Večina rojakov bo preko "VESTNIKA" o zadevi že dovolj obveščena, da pooblaščenec konzorcija ne bo treba več podrobno razlagati za kaj gre, kadar jih bodo obiskali na domovih. Vsakdo bo že v naprej lahko pretčtal, koliko bo mogel in hotel prispevati k postavitvi slovenskega narodnega centra v Melbourne in Victoriji. Dasi mnoge druge narodnosti enostavno razpišejo med svojimi rojaki davek v slične namene in grdo gledajo tiste, ki nočejo plačati, hočemo biti Slovenci bolj demokratski. Vsak naj odloči sam, koliko hoče dati in kako. Ni važno ali hoče svoj prispevek plačati takoj ali v mesečnih obrokih, ali ga daruje ali le posodi. Važno je, da pove k o n č n i z n e s e k, da se bo konzorcij mogel ravnati pri izbiri načrta. Tu naj pripomnimo, da statut konzorcija določa, da se vsak prispevek - tudi če je darovalec pismeno izjavil, da ga daruje, - smatra le kot posojilo do trenutka, ko bo Slovenski Dom sposoben služiti svojemu namenu. Sele takrat bo konzorcij darovane prispevke priznal kot darove, vse ostale bo pa pričel vračati iz dohodkov Doma tistim, ki so jih posodili. V primeru pa, da konzorcij v petih letih ne bo sposoben pričeti z gradnjo ali kupiti primerno zgradbo, preide v likvidacijo in mora vrniti vse darove in posojila onim, ki so jih prispevali. Te obveznosti, ki jih že v naprej nalagamo še ne ustanovljenemu konzorciju, naj jamčijo vsakomur, da njihov prispevek za Slovenski Dom pod nobenim pogojem ne bo uporabljen v kakršne koli druge namene in da bo delo direktorija resnično brezplačno, kot se spodobi za takšno podjetje, ki bo služilo nam vsem in našim potomcem.

Ker statut določa, da polovico oseb v direktoriju konzorcija volijo njegovi člani, drugo polovico pa imenuje Slovenski Klub v Melbourne ter, da morejo postati člani oni, ki so prispevali ali obljubili prispevati vsaj £ 5 funtov, je nemogoče izvoliti celoten direktorij, dokler nimamo pojma, kdo vse bodo člani konzorcija. Uprava S.K.M. bo zato imenovala svojo polovico oseb v začasnem, okrnjenem direktoriju, z edino dolžnostjo in pravico započeti in v določenem roku izvesti prvi del nabiralne akcije. Cim bo ta zaključena - predvidoma

do konca novembra tega leta - bo sklican sestanek vseh oseb, ki bodo po višini svojih prispevkov imeli pravico postati člani konzorcija. Na tem sestanku jim bodo predložena točna poročila in obračun o opravljenem delu, nakar bodo določili sami cilje in smernice za nadaljne delo, izvolili iz svoje srede predstavnike in določili osebo s potrebnim strokovnim znanjem za pregledovanje računov in nadzorstvo nad denarnim poslovanjem.

Vsi člani direktorija, tako oni izvoljeni od članov, kot tisti, ki jih bo imenoval S.K.M. bodo popolnoma enakopravni in bodo nosilce vseh potrebnih funkcij (predsednik, tajnik, blagajnik itd.) sporazumno izbrali iz svoje sredine. V enakopravnem in složnem sodelovanju zastopnikov S.K.M., ki je zamisel Slovenskega doma započel in jo finančno podprl in predstavnikov vseh Slovencev (članov in ne članov S.K.M.), ki bodo prispevali denar in delo, vidimo jamstvo za uspeh in varnost interesov na eni strani Kluba, ki želi dati slovenskim naseljencem kulturno in družabno središče in na drugi strani darovalcev, ki žele, da se zbrani denar resnično uporabi v namene, za katere so pripravljene žrtvovati del svojih dohodkov.

Po zaključku nabiralne akcije, bo konzorcij mogel sklepati, kateri od pripravljenih načrtov bo praktično izvedljiv. Takrat bomo videli, ali nam bo na razpolago državno zemljišče, ali ne. Višina nabrane vsote bo odločala, če bo mogoče kupiti lastno zemljišče, in zgraditi n o v Dom, ali se bomo morali zadovoljiti z nakupom in preureditvijo starega poslopja. Mogoče bo nabrana vsota zadostovala le za nabavo zemljišča in bo treba gradnjo odložiti za nedoločen čas. Kje bo stal Dom in kakšen načrt bo najprimernejši, da bo Dom donasal zadostne dohodke. Vsa ta vprašanja bo reševal konzorcij v drugem razdobju svojega obstoja.

Dovršitev in izročitev Doma njegovemu namenu, pomeni za konzorcij njegovo tretjo in zaključno nalogo: Kako upravljati Dom, da bo čim lepše ustrezal svojim namenom in istočasno donasal čim višje dohodke? Kako urediti in voditi restavracije, ki je v načrtu, komu in v kakšni meri oddajati morebitno dvorano, kako oddajati stanovanjske sobe, da bo odgovarjalo enako Slovence - najemnikom in blagajni doma? Gotovo je to, da bo moral dom donášati toliko, da ga bo mogoče vzdrževati iz njegovih lastnih dohodkov in da bo konzorcij iz previškov povračal posojila onim, ki bodo to še želeli. Prepričani smo, da bo večina, zlasti tistih, ki bodo posodili manjše vsote, odklonila povračilo, kadar bodo videli, da je cilj dosežen in da je bil zbrani denar dejansko uporabljen, kot je bilo obljubljeno. Nekateri pa bodo vstrajali na povračilu in te bo konzorcij izplačeval enkrat letno iz dohodkov doma po odbitku stroškov za vzdrževanje in sicer po žrebu, dokler letna vsota ne bo izčrpana. Izplačanim osebam bodo s povračilom posojila prenehale vse članske pravice v konzorciju. Osebe pa, ki bodo svoj prispevek podarile, bodo ostale člani konzorcija, dokler ne bodo izplačane vse obveznosti, to je do trenutka, ko se bo konzorcij razšel in bo upravo doma prevzel S.K.M. Članske prednosti pri vseh ugodnostih, ki jih bo nudil dom, pa bodo darovalcem prispevkov ostale za vso dobo njihovega življenja, tudi po prestanku konzorcija. V primeru, da bi v trenutku, ko bi se po določenih statuta moral konzorcij raziti, S.K.M. ne bo obstojal več, se konzorcij ne bo razšel in njegovi člani bodo odločali o nadaljni usodi Slovenskega Doma.

To so v kratkem cilji in naloge konzorcija SLOVENSKI DOM, vsi S L O V E N C I pa bomo v prihodnjih mesecih praktično pokazali, ali se nam zdi SLOVENSKI DOM v Melbournu p o t r e b e n ali n e. Glasovanje bo kaj enostavno: s poseganjem v žep. Čim globlje bomo posegli, prej bomo imeli svoj narodni dom in lepši bo. Če pa sploh ne bomo hoteli posegati v žep, bodo ustanovni člani konzorcija vsaj vedeli, pri čem da so, hvaležno vrnili nabrane ficke in se mirno razšli. Slovenski Klub v Melbournu, kot početnik te akcije, pa si bo zataknil za klobuk grenko izkustvo.

OPOMBA: Ta članek je izpod peresa pravnika, Zveznega tajnika g.M.Abrama, ki je bil naprošen za osnutek pravil bodočega "konzorcija". Poudarili bi radi, da gre tu le za o s n u t e k, ki prikazuje osebno mnenje pisca in pa resno voljo pripravljalnega odbora, da bi akcija najlepše in pravilno stekla svojo pot. Ker je bil osnutek pravil izdelan v teku sej, ne upošteva končnih važnih zaključkov pripravljalnega odbora. Zato članek ne upošteva ZBOROVANJA, s katerim naj bi se akcija pričela in kjer bo lahko vsak povedal svoje mnenje. Glede direktorija pa je bil zaključek pripravlj. odbora, naj bi se celotna akcija izvedla v okviru upravnega odbora SKM. Odbor naj bi dobil poseben odsek za DOM, katerega bi tvoril del dosedanjih članov odbora skupno z novimi člani, ki bodo v odbor izvoljeni na ZBOROVANJU izmed udeležencev. - Uredništvo

Ker bodo to številko "Vestnika" - vsaj prilogo, ki je tiskana v več izvodih - dobili tudi mnogi izven Viktorije, ki našega klubskega lista redno ne prejema in jim razna prejšnja poročila v "Vestniku" niso znana, še tole v ilustracijo:

Januarska številka "Vestnika" (1957) je prinesla uvodnik o Slovenskem domu v Viktoriji. Javila je svojim bralcem, da je povabil Upravni odbor v svojo sredo arhitekta Mejača, ki je na seji rade volje podal svoje strokovno mnenje o možnosti dobiti lastni Dom. Na isti seji - vršila se je dne 11. januarja 1957 v prostorih kina Savoy v mestu - je Upravni odbor odobril osnovanje posebnega PRIPRAVLJALNEGA ODBORA ZA SLOVENSKI DOM. Njegovi člani so postali sledeči:

Zlatko Verbič (preds.), Stanko Šajnovič. Maks Hartman, Martin Adamič, Pavel Česnik, p. Bazilij Valentin OFM, arhitekt Cveto Mejač in Jože Vah (kot zastopnik kluba v St. Albansu). Pridružil se jim je še Milan Kodre (kot zastopnik kluba v Geelongu) in pa Jože Korenčan, ki je prevzel tajniške posle. - Pred koncem pripr. odbora so odbor zapustili J. Vah, P. Česnik in J. Korenčan.

Priljubljeni odbor, ki bi se moral raziti po treh mesecih dela, je zaprosil Upravni odbor SK za podaljšanje življenja (do 30. aprila). Ker se je pojavilo mnogo novih vprašanj in so morala biti odgovorjena, je bil podaljšan tudi ta rok in sicer do 30. junija.

V mesecih svojega obstoja je imel Pripravljalni odbor deset sej, na katerih je kaj podrobno tipal možnosti o Domu, pripravil ves potreben material za pričetek akcije, pripravil načrte in prošnje s prilogami za pridobitev državne zemlje ter zbral mnogo poročil in pojasnil, ki nam bodo prišla prav pri delu za uresničitev naše želje. Pripravil je svoje zapiske z dodanimi prilogami in končnim poročilom kot odgovor Upravnemu odboru o svojem delu, članom Kluba pa je pripravil to prilogo Vestnika. Vsekakor je izvršil v kratkem času veliko delo. Seje so se vršile:

1. seja: Dne 16. februarja 1957 v Essendonu (pri Verbičevih)
2. seja: Dne 27. februarja 1957 v Pascoe Vale (pri Hartmanovih)
3. seja: Dne 3. marca 1957 v Kew (pri Česnikovih)
4. seja: Dne 6. marca 1957 v Pascoe Vale (pri Hartmanovih)
5. seja: Dne 27. marca 1957 v Pascoe Vale "
6. seja: Dne 29. marca 1957 v Pascoe Vale "
7. seja: Dne 3. aprila 1957 v Pascoe Vale "
8. seja: Dne 16. aprila 1957 v Pascoe Vale "
9. seja: Dne 14. maja 1957 v Pascoe Vale "
10. seja: Dne 22. junija 1957 v Pascoe Vale "

Svoje zapiske s prilogami in poročilom je Pripravljalni odbor predal Upravnemu odboru SKM naseji dne 28. junija 1957 v prostorih kina Savoy v mestu, ter prosil za prenehanje svojega obstoja. V svojih zaključkih poročila je predložil Upravnemu odboru sledeče: Kljub temu, da je več možnosti na razpolago, naj bi Odbor sprejel in kot prvo možnost poskusil pridobitev Crown Land. Izgubiti ne moremo s tem poskusom ničesar, pridobimo lahko mnogo. - Odbor naj bi sklical ZBOROVANJE, ki bo odločil, ali se akcija prične ali ne. - Klub naj financira akcijo, ker je za enkrat edini vir. Odobri naj tudi posebni bančni račun za Sklad Slovenskega doma. - Za izvedbo akcije naj bi Upravni odbor določil izmed svojih članov posebni odsek, ki bo akcijo vodil v njegovem imenu skupno s kooptiranimi člani izmed udeleženci Zborovanja.

Upravni odbor je še na isti seji (28. junija) te zaključke odobril in člani so takoj podpisali prošnjo za državno zemljo, ki sta jo Cveto Mejač in p. Bazilij dne 2. julija osebno odnesla na vseh šest najvišjih naslovov, Mi zdaj čakamo ugodne ali neugodne rešitve. Po pripovedovanju p. Bazilija sta govorila z governerjevimi osebnimi tajnikom, ki jima je pripravil pot k tajniku zemljiškega oddelka (Secretary of the Land Department). Za načrte se se gospodje živo zanimali, dasi s tem seveda še ni rečen končni "da".

Naj omenimo še to, da je tajnik zemljiškega oddelka priznal, da je bilo to prvič, da je slišal besedo "Slovenes". (Cveto Mejač mu je narisal skico Evrope in mu pokazal, kje je naša domovina). Kaj nas tudi to ne podžiga, da se vsi skupaj zavemo: SKRAJNI ČAS JE ŽE, DA POKAŽEMO AVSTRALIJI SVOJE IME, KDO SMO IN KAJ ZMOREMO! Kdor misli drugače, taji svojo slovensko mater, ki mu je pela slovenske pesmi nad zibelko in ga učila čebeljati prve slovenske besede.

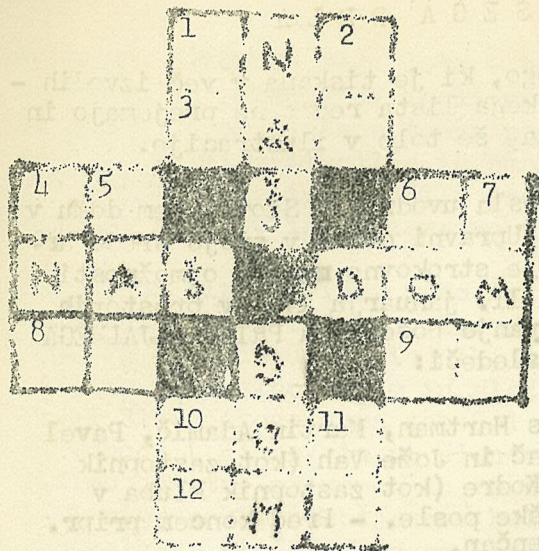
))))))

NA DELO TEDAJ, KER RESNOBNI SO DNOVI,
A DELO IN TRUD NAM NEBO BLAGOSLOVI!

N*A*G*R*A*D*N*I * K*R*I*Ž*A*N*K*I
 *****

Zopet imamo dva "oreha" za kratenje večernih uric in bistrenje naših možgan. Upamo, da ne bosta pretrda. Izmed pravilnih rešitev bosta dve nagrajeni z lepim knjižnim darom. Zmagovalca bo določil žreb. - Zdaj pa na delo!

VODORAVNO:

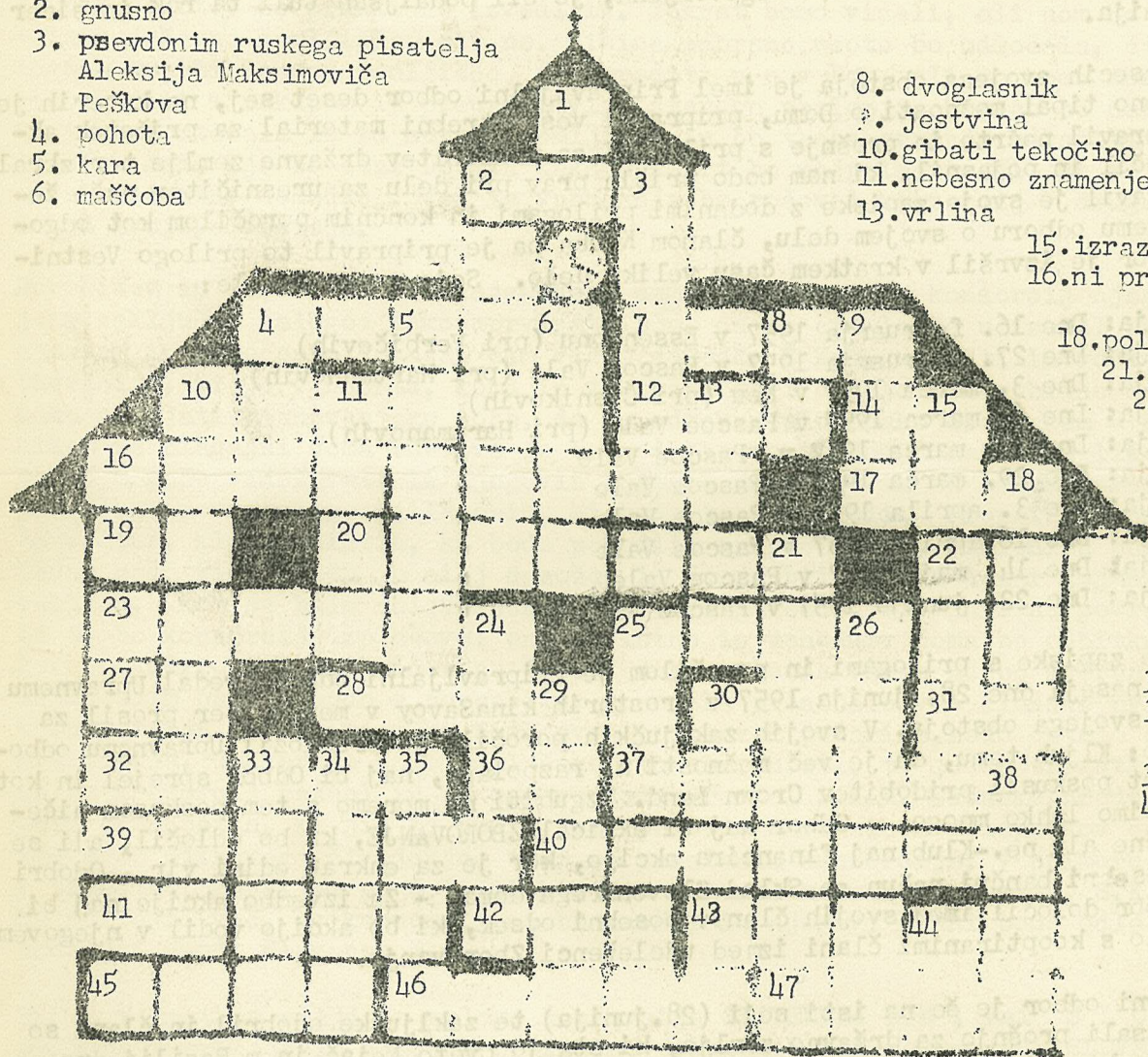
1. Žensko ime
3. Naselje
4. Ime reke
6. Pritrdilnik
8. Mera
9. Vzklik
10. Svojljni zaimek
12. Oblika glagola "imeti".

NAVPIČNO:

1. Vzklik bolečine
2. Močna igralna karta
4. Osebni zaimek
5. Pivnica
6. Ime reke
7. Beseda "ovamo" v narečju
10. Osebni zaimek
11. Pritrdilnik v narečju.

NAVPIČNO (k spodnji križanki):

1. vzklik
2. gnusno
3. psevdonim ruskega pisatelja Aleksija Maksimoviča Peškova
4. pohota
5. kara
6. maščoba

8. dvoglasnik
9. jestvina
10. gibati tekočino
11. nebesno znamenje
13. vrlina

15. izraz vljudnosti
16. ni priljubljen v družbi

18. polteta
21. smrtni boj
24. žolica

25. poboj
26. prorokba
29. Japonska
30. eskimski čoln

33. pristanišče na Arabskem polotoku

34. moško ime
35. tako ali tak

38. žensko ime
44. kratica redovnika

VODORAVNO:

2. slaven fizik
4. oblika glagola "sezati"
7. ovitek
10. zobno mašilo
12. zardeva
14. vrsta pesnitve
16. našega rodu
17. domača hiša
19. mirovni sodnik (narobe)
20. slavna simfonija
22. začetnici znanega sodelavca Slov.k.Melb.
23. odprtina

25. budistično svetišče
27. izgovorjava slov.črke
28. pozno
30. kratica petrol.družbe
31. kratica veroizpovedi
32. delati blago
36. Ludolfovo število
37. obljubljena dežela
39. puhati dim
40. kraj v Sloveniji
41. grška boginja
42. lesen drog
43. del voza
44. predlog

Obe rešitvi (samo ena ne zadostuje!) pošljite najkasneje do 15. avgusta na naslov uprave SKM: 6 Banchory Street Essendon, Vic.

45. poriva
46. domača žival (4.skl.množ.)
47. grška črka